Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● 8 май 1969 йил, пайшанба ● № 107 (14.270). ● Баҳоси 2 тийин.

ПАХТА ДАЛАЛАРИДА ҚИЗҒИН ДАМЛАР

◆

ЧОРВАДОРЛАР ЯНГИ МАРРАЛАРНИ ЭГАЛЛАМОҚДАЛАР

◆

ИШЧИЛАР СИНФИ ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Расмий хабарлар

Н. В. ПОДГОРНИЙНИНГ МОНГОЛИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИГА ДОИР

Монголия Халқ Республикаси Буюк Халқ Хурали президиумининг раиси Ж. Самбунинг таклифига биноан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний шу йил май ойининг иккинчи ярмида дўстона расмий визит билан Монголия Халқ Республикасига боради.

Н. В. ПОДГОРНИЙНИНГ КОРЕЯ ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИГА ДОИР

Корея Халқ Демократик Республикаси Олий Халқ Мажлиси президиумининг раиси Цой Ен Геннинг таклифига биноан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний шу йил май ойининг ўрталарида дўстона расмий визит билан Корея Халқ Демократик Республикасига боради.

А. Н. КОСИГИННИНГ ҲИНДИСТОНДА БЎЛИШИ

ДЕҲЛИ, 6 май. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бугун Ҳиндистон президенти Зокир Ҳусайнни дафн этиш муносабати билан Деҳлига келган Афғонистон Бош министри Нур Аҳмад Эътимодий билан учрашди.

Учрашув вақтида Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасидаги дўстона алоқалар тўғрисидаги масалалар, шунингдек халқаро аҳволнинг муҳим проблемалари муҳокама қилинди.

* * *

ДЕҲЛИ, 6 май. (ТАСС). Бугун СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Ҳиндистон президенти Зокир Ҳусайнни дафн этишда қатнашиш учун Деҳлига келган Непал бош министри К. Н. Биста билан учрашди.

А. Н. Косигин билан К. Н. Биста Совет—Непал икки томонлама муносабатларига ва муҳим халқаро проблемаларга доир масалалар юзасидан дўстона суҳбатлашдилар.

* * *

ДЕҲЛИ, 7 май, (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди билан учрашди.

Суҳбат давомида ҳар икки томон Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасида, ҳар иккала мамлакат халқларининг манфаатларида ҳамда Осиёда ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ишига мувофиқ бўлган яхши қўшничилик муносабатларининг муваффақиятли ривожланаётганидан мамнун эканликларини изҳор қилдилар. Турли соҳаларда Совет — Ҳиндистон ҳамкорлигини янада мустаҳкамлашга доир бир қанча масалалар, шунингдек, ҳар иккала мамлакат учун қизиқарли бўлган халқаро проблемалар муҳокама қилинди.

Суҳбат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

КОЛХОЗ ҲАЁТИНИНГ ОЙНАСИ

Яқинда газеталарда колхоз (қишлоқ хўжалик артелининг) янги намунали Устави лойиҳаси эълон қилинди. Бу тарихий ҳужжат Устав лойиҳасини ишлаб чиқувчи ва колхозчиларнинг Бутуниттифоқ учинчи съездига тайёргарлик кўрувчи комиссия томонидан тайёрланди. Лойиҳа кенг муҳокамадан ўтказиш учун ҳавола қилинди. Муҳокама натижасида тушган мулоҳаза ва таклифлар мазкур комиссияда кўриб чиқилгандан кейин Устав лойиҳаси колхозчиларнинг Бутуниттифоқ учинчи съезди муҳокамасига қўйилади. КПСС Марказий Комитети комиссиянинг Бутуниттифоқ колхозчилар съездини 1969 йил ноябрь ойида Москва шаҳрида чақириш тўғрисидаги таклифини қабул қилди.

Янги намунали Устав лойиҳасида ленинча кооператив планнинг амалга оширилиши натижасида қарор топган колхоз тузуми совет жамиятининг ажралмас қисми эканлиги, бу тузум тобора ривожланиб, баркамол бўлиб бораётгани, жамиятимиз ҳаётида жуда катта роль ўйнаётгани ўз ифодасини топган. Доно Коммунистик партиямиз, жонажон Совет ҳукуматимиз дастлаб ёғоч-омоч, бўйинтуруқ, темир сўқа ва саноқли от-уловдан тузилган ночор колхозларни салкам 40 йил мобайнида тарбиялаб ўстирди, вояга етказди. Эндиликда ўша доқиюнусдан қолган деҳқончилик қуроллари ўрнини қудратли техникалар эгаллади. Колхозлар йириклашиб, гигант хўжаликларга айланди. Қишлоқ кадрлари беқиёс ўсди. Илгари колхоз раҳбари орасида олий маълумотли кишилар у ёқда турсин, ўрта маълумотли кадрлар онда-сонда учрарди. Ҳозирги кунда эса ҳар бир колхознинг бошқарув аппаратларида ҳатто бригада, фермаларида ўнлаб олий маълумотли мутахассислар ишламоқда. Колхоз қишлоқларининг қиёфаси, колхозчиларнинг турмуш даражаси тубдан ўзгариб кетди. Экинлардан ва чорва моллардан олинаётган маҳсулот, ялпи даромад бир неча баравар кўпайди. Колхозчи ўзининг ва хўжалигининг бугунги кунини илгариги даврдаги билан солиштириб кўрар экан, партия ва ҳукуматимизга қайта-қайта миннатдорчилик билдиради. Шунинг учун ҳам янги намунали Устав лойиҳасини давр талаби ва тақозосининг муҳим кўрсатмаси, колхоз ҳаётининг ойнаси ва бахт қомуси деб билади. Лойиҳани газеталардан ўқиш ва радиодан эшитиш билан мамлакатимиздаги барча колхозчилар сингари республикамиз колхозчилари ҳам ана шу қалб сўзларини, чексиз қувончларини изҳор қила бошладилар.

Колхозчиларнинг 1935 йили Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ иккинчи съезди колхоз ҳаётининг асосий қонуни — қишлоқ хўжалик артелининг намунали Уставини қабул қилган эди. Бу Устав колхоз ишлаб чиқаришининг ҳозирги даражасига жавоб бера олмай қолди. Колхоз ва колхозчилар ҳаётида, колхоз ишлаб чиқариши жараёнида бўлган катта ўзгариш ва юксалишлар туфайли ҳақиқатан ҳам қишлоқ хўжалик артели учун янги Устав зарур эди. Янги намунали Устав лойиҳаси худди мана шундай ҳужжатдир. Коллектив хўжаликларнинг ишлаб чиқариш усули батамом янги изга тушиб олганлиги, турмуш маданиятининг ўсганлиги, колхозчилар умум манфаатини кўзлаб меҳнат қилаётганлиги, деҳқончилик маданияти тобора кўтарилаётганлиги каби коммунизм куртаклари борган сари кўпроқ япроқ ёзаётганлиги янги намунали Устав лойиҳасининг ҳар бир моддасида аниқ ва равшан баён қилинади.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВОСИТАЛАРИНИНГ ИЖТИМОИЙ МУЛКЛИГИ, ЙИРИК КОЛЛЕКТИВ ХЎЖАЛИКНИНГ АФЗАЛЛИКЛАРИ, ПАРТИЯ БИЛАН ДАВЛАТНИНГ КУНДАЛИК ҒАМХЎРЛИГИ ВА ЁРДАМИ ҚИШЛОҚДА ЖУДА КАТТА СОЦИАЛ-ИҚТИСОДИЙ ЎЗГАРИШЛАР ҚИЛИШГА ИМКОН БЕРДИ. КОЛХОЗЧИ ДЕҲҚОНЛАРНИНГ ФИДОКОРОНА МЕҲНАТИ, ИШЧИЛАР СИНФИНИНГ, БУТУН СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ ЗЎР БЕРИБ САРФЛАГАН КУЧ-ҒАЙРАТЛАРИ ТУФАЙЛИ КОЛХОЗЛАР МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН ЙИРИК ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК КОРХОНАЛАРИГА АЙЛАНДИ, УЛАРНИНГ ИЖТИМОИЙ БОЙЛИГИ БЕҚИЁС ДАРАЖАДА КЎПАЙДИ, КОЛХОЗЧИЛАРНИНГ ТУРМУШ ДАРАЖАСИ ОШДИ, ШАҲАР БИЛАН ҚИШЛОҚ ЎРТАСИДАГИ ТАФОВУТЛАР АСТА-СЕКИН ЙЎҚОЛИБ БОРМОҚДА.

Дарҳақиқат, колхоз ҳаётининг қайси соҳасига кўз ташламанг — меҳнатни ташкил этишда ҳам, ишлаб чиқаришни бошқаришда ҳам, кишилар онги ва тушунчасида ҳам, маданият ва билимда ҳам, мамлакатимиз иқтисодий қувватини ошириш, коммунизм қурилишига муносиб ҳисса қўшиш учун маҳсулот етиштиришни тўхтовсиз кўпайтиришда ҳам — ҳамма соҳада колхоз беқиёс ўсди, камолга етди.

Янги намунали Устав лойиҳаси колхозчилар оммасининг кенг муҳокамасига ташланди. Ҳозир лойиҳа бутун мамлакатда, шу жумладан бизнинг республикамизда ҳам кенг муҳокама қилинмоқда. Колхозчиларнинг Бутуниттифоқ учинчи съездигача бўлган давр мобайнида янги-янги фикрлар, мулоҳаза ва таклифлар тўпланиб, улардан маъқуллари қабул қилинади, Уставга киритилади. Кенг демократик асосга қурилган муҳокама йиғилишларини ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказиш, ҳар бир колхозчининг сўзини эътибор билан эшитиш, унинг яхши таклиф ва мулоҳазаларини инобатга олиш намунали Уставнинг янада мукаммалроқ бўлишида жуда ҳам муҳимдир. Республикамиз партия, совет ташкилотлари муҳокамаларни ҳар жиҳатдан намунали уюштиришга бошчилик қилишлари, бу борада колхозчилар оммасининг активлигини кучайтириш учун зарур чора-тадбирларни кўришлари лозим.

Республикамиз бу йил 4 миллион 100 минг тонна пахта, 1,5 миллион тонна дон, қанчадан-қанча бошқа деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришга аҳд қилган. Уларнинг асосий қисмини колхоз тармоғи беради. Колхозчилар Устав лойиҳасини муҳокама қилишга бағишланган йиғилишларда коллектив хўжалик туфайли қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш, янги марраларни эгаллаш йўлларини белгилашлари керак. Шу кечакундузда республикамиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари олдида чигит экишни тез кун ичида юқори сифатли тугаллашдан, чорвачиликни ривожлантириш ва унинг туёғини кўпайтириш учун мустаҳкам замин яратишдан, бошқа соҳалардаги юмушларни муваффақиятли адо этишдан иборат муҳим вазифалар турибди.

Қишлоқ хўжалик артелининг намунали Устави—колхоз ҳаётининг ойнаси. Бу иборани колхозчилар ўз хўжаликларини мустаҳкамлаш соҳасида Уставнинг программ роли қанчалик буюклигини назарда тутиб айтганлар. Республикамиз колхозчилари эндиги қабул қилинадиган янги намунали Уставни ҳам шундай деб атайдилар, уни қадрлайдилар, ҳурматлайдилар. Унинг ҳаётбахш моддаларини турмушга изчиллик билан татбиқ этиб, янги-янги ютуқларни қўлга киритаверадилар.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

Ерга тушган чигитни тез ундириб олинг, далани қатқалоқ босишига йўл қўйманг, тўла гектар учун шу кунларда қаттиқ кураш олиб боринг!

◆

ЯНГИЙЎЛ районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхознинг чорвадорлари бу йил камида икки йилга етадиган ем-хашак тайёрлашга қарор қилишди. Шу мақсадда улар 152 гектар майдонга маккажўхори экишди ва уни тўла ундириб олишди. Ҳозир экинни парвариш қилиш бошлаб юборилди. Суратда: маккажўхори культивация қилиняпти.

А. Тўраев фотоси

●

ҒЎЗА ПАРВАРИШИ БОШЛАНДИ

УРГАНЧ, (**Телефон орқали олинди**). Область пахтакорлари об-ҳаво шароити қулайлашиши билан чигит экиш суръатини кескин кучайтирдилар. Ҳар куни 10 минг гектар ва бундан кўпроқ майдонга чигит экиляпти. Бу, барча майдоннинг 10 процентини ташкил этади. Ҳозиргача областда мавжуд 103,7 минг гектар майдоннинг 60 минг гектардан кўпроғига сифатли қилиб уруғ қадалди.

Кунлар исиб кетганлиги ва ҳароратнинг бирдан ошганлиги дастлаб экилган майдонлардаги чигитнинг униб чиқиши учун қулайлик бермоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ бир неча минг гектар майдонда уруғ ниш урди ва яшил квадратлар ҳосил бўлди.

Механизаторлар чигит униб чиққан майдонларда ғўзани парвариш қилишга киришдилар. Шовот районидаги «Москва» колхозининг механизаторлари областда биринчи бўлиб ғўза парваришини бошлаб беришди. Колхознинг Тўйли Қориев бошлиқ бригадаси механизаторлари ҳозирнинг ўзидаёқ бир неча гектар майдондаги ёш ниҳолларни сифатли культивация қилишди. Экинни культивация қилиш билан бир вақтда озиқлантиришга ҳам катта эътибор бериляпти. Бригадада ишлаётган культиваторларнинг ҳаммасига «СУЗ» аппаратлари ўрнатилган. Улар ёрдамида экин минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиқлантириляпти. Бу, ғўзанинг ривожланишини тезлаштиришда муҳим роль ўйнайди.

Шунингдек, Гурлан районидаги «Правда» колхозининг Файзулла Омонов, Қодир Бекмонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳам ғўзани культивация қилишга киришилди. Ҳазорасп районидаги Фрунзе номли колхознинг механизаторлари эса дастлаб чигит экилган ва текис ундириб олинган майдонлардаги ғўзани бир неча культиватор ёрдамида парвариш қилмоқдалар.

Областда чигит экишни тезроқ тугаллаш учун курашиш билан бир қаторда, дастлаб уруғ ташланган ва ундириб олинган майдонлардаги ғўзани культивация қилишга киришаётган хўжаликлар сони кун сайин кўпаймоқда.

ДОН МЎЛ БЎЛАДИ

БУХОРО («**Совет Ўзбекистони» мухбиридан**). Бухоро ғаллазорларида ҳаёт қайнайди. Сўнгги ёғингарчиликдан кейин ғалла майсалари барқ уриб ўсмоқда.

Свердлов райони колхозлари доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига муносиб туҳфа тайёрлашга аҳд қилдилар. Улар кузги буғдойнинг ҳар гектаридан камида 30 центнердан дон ҳосили йиғиб оладилар. Шу кунларда «Коммунизм», Свердлов номли, Киров номли, Охунбобоев номли хўжаликларнинг ғаллачилик бригадаларида экинлар парвариши ғалла ўрим-йиғимига тайёргарлик билан боғлаб олиб борилаётир.

САМИМИЙ ТАБРИКЛАР

Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин ўртоқлар Вальтер Ульбрихт, Вилли Штоф ва Эрих Корренс ўртоқларга телеграмма юбордилар. Телеграммада немис халқи Гитлер фашизмидан озод қилинганлигининг 24 йиллиги муносабати билан Германия Демократик Республикаси раҳбарларига ва республиканинг барча меҳнаткашларига КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг, бутун совет халқининг самимий дўстона табриклари изҳор этилган.

Совет кишилари, дейилади телеграммада, халқларимиз ўртасида, КПСС билан Германия Бирлашган социалистик партияси ўртасида, СССР билан ГДР ҳукуматлари ўртасида барча соҳалардаги алоқалар авж олиб ва мустаҳкамланиб бораётганлигидан, марксизм-ленинизм принципларига, пролетар интернационализми ва революцион бирдамлик принципларига асосланган қардошларча ҳамкорлик кенгайиб бораётганлиги учун чин юракларидан мамнундирлар. Давлатларимиз ва партияларимизнинг яқиндан иттифоқи ва жипслашганлиги социалистик ҳамдўстликни ва унинг халқаро позицияларини янада мустаҳкамлашдан иборат улуғ ишнинг ишончли гаровидир, империалистик кучларнинг қўпорувчилик ҳаракатларига қарши, контрреволюция, реванш ва реакция найрангларига қарши курашда синалган қуролдир.

Совет раҳбарлари ўзининг шонли 20 йиллигини нишонлайдиган Германия Демократик Республикасига социалистик қурилишнинг барча соҳаларида, тинчлик ва Европа хавфсизлиги учун курашда янги муваффақиятлар тилайдилар. (ТАСС).

ЧОРВАДОРЛАР ҒАЛАБАСИ

Беш йилликнинг тўртинчи йилида чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш, давлатга ҳар қачонгидан кўпроқ маҳсулот етказиб бериш ҳақида олинган юксак мажбуриятларни муваффақиятли адо этиш ва улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун курашаётган Қашқадарё областининг чорвадорлари катта ғалабага эришдилар. Давлатга гўшт сотиш ярим йиллик плани муддатидан илгари ошириб бажарилди. Қабул пунктларига 6000 ўрнига 6180 тонна бўрдоқи гўшти топширилди. Эришилган ғалабага Шаҳрисабз, Қамаши, Китоб районларининг чорвадорлари катта ҳисса қўшишди.

Давлатга плandan ташқари гўшт сотиш давом этяпти.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СЕССИЯГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИЛМОҚДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет комиссиясининг 6 майда ўтказилган мажлисида еттинчи чақириқ республика Олий Советининг бешинчи сессиясига тайёргарликка доир бир қанча масалалар қараб чиқилди.

1968 йилда Ўзбекистон ССР давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисобот сессия кун тартибига киритилиши муносабати билан комиссия ана шу масала юзасидан қўшимча доклад тайёрлашга қарор қилди.

План-бюджет комиссиясининг яқин орада бўладиган мажлисида Сирдарё область ижроия комитетининг ҳисоботини, шунингдек республика Молия министрлигининг 1968 йил бюджет топшириқларининг бажарилиши тўғрисидаги ахборотини тинглаш мўлжалланади.

(ЎзТАГ).

РАДИО КУНИГА БАҒИШЛАБ

Кеча Тошкент шаҳрида радио кунига бағишланиб тантанали йиғилиш ўтказилди. Бу ерга радио ва телевидение ходимлари, алоқачилар, республика пойтахти жамоатчилигининг вакиллари келдилар.

Йиғилишни Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари М. О. Толипов очди.

Залга тўпланганлар КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини гулдурос қарсаклар билан фахрий президиумга сайладилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети радио ва телевидение Давлат комитетининг раиси У. Е. Иброҳимов радио кунига бағишлаб доклад қилди.

Кечада Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

В. Қ. ВАЛИЕВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республикада маданият ва китоб нашр этиш ишини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун «Ўқитувчи» нашриётининг директори Воҳид Қосимович **Валиевга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

**Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.**

1969 йил, 7 май.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Китоб нашр этиш соҳасидаги кўп йиллик ва самарали ишлари учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан «Ўзбекистон» нашриётининг директори Файзулла Юнусович **Юнусов** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

ИККИНЧИ КВАРТАЛ ПЛАНИ—МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ПЛАНГА ҚЎШИМЧА 160 МИНГ СЎМ

Тошкентдаги 2-ун комбинатининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари беш йиллик тўртинчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун курашмоқдалар. Тўрт ойлик план муддатидан илгари бажарилди. Кейинги ойларда планга қўшимча тайёрланган маҳсулотнинг ўзи 160 минг сўмликдан ортиб кетди. Владимир Милованов, Асқад Сайфиддинов, Мурод Мирзаев ўртоқлар бошлиқ цехларнинг коллективлари ленинча меҳнат вахтасида пешқадамлик қилаётирлар.

ИЛМИЙ АСОСДА

Фарғона азот ўғитлари заводида меҳнатни илмий асосда ташкил этиш бўйича тузилган бюро яхши ишламоқда. Цехларда бюронинг ўнга яқин ижодий бригадаси ташкил қилинган. Уларга 90 дан ортиқ новатор ишчи ва инженер-техник ходимлар бириккан. Ижодкорлар завод инженери ўртоқ А. Шустер раҳбарлигида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, рентабеллик даражасини кўтаришга қаратилган муҳим тадбирларни амалга ошираётирлар. Бу йил қарийб 10 тадбир жорий этилади. Бунга 30 минг сўм сарфланади. Шу харажатлар бир йилнинг ўзидаёқ қопланади.

МУСОБАҚАДОШЛАР

Сурхондарёдаги Сариосиё станцияси коллективи Тожикистондаги Регар станцияси темир йўлчилари билан мусобақадош Сариосиёликлар мусобақа шартларини муваффақиятли бажармоқдалар. Юк ортиш биринчи квартал плани ортиғи билан адо этилди. Пассажирлар учун кутиш зали кенгайтирилди. Станция территориясини ободонлаштириш тадбирлари кўрилмоқда. Р. Шарафутдинов, С. Халилов, Ш. Раҳимов, Ҳ. Расулев каби темир йўлчилар юк ортиш-тушириш ишларини тезлаштиришда намуна бўлишяпти.

ЯНГИ ХАЗИНА

Тошкент геология трестининг Олмалиқ геология қидирув партияси коллективи ер ости бойликларини халқ хўжалигига хизмат қилдириш учун ғайрат билан меҳнат қилмоқда. Мутахассисларнинг тасдиқлашича, Олмалиқ бағрида ҳадсиз-ҳисобсиз ер ости бойликлари мавжуд. Эндиликда Олмалиқ руҳ, мис, қўрғошин конигина бўлиб қолмасдан, олтин қазиб олинадиган катта базага айлантирилади.

Яқин келажакда Оқтупроқ, Бичанзор, Кулди деган жойларнинг довруғи Қалмоққир ва Қўрғошинкон номлари билан бир қаторга қўшиб айтиладиган бўлиб қолади. Геологлар ана шу жойлардаги қазилма бойликларни аниқлаш учун мардона меҳнат қилганликлари туфайли белгиланган топшириқларни ортириб бажардилар. Янги олтин запаслари аниқланди. Мастер И. Коваленко, А. Медведев, проходкачи И. Садиев, В. Грабенко ўртоқлар бошлиқ бригадалар беш йиллик марраларини барвақтроқ эгаллаш ҳаракатида пешқадамлик қилишяпти.

ОТАЛИҚ ЁРДАМИ

Ишчи билан деҳқоннинг кўзлагани бир: маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга муносиб ҳисса қўшишдан иборат. Тошкент электротехника заводи коллективи Сирдарё областидаги Максим Горький номли колхоз деҳқонларига 10 йилдан буён оталиқ ёрдами кўрсатиб келмоқда.

Яқинда завод мутахассисларидан бир гуруҳи колхозда бўлиб, хўжаликнинг эҳтиёжлари билан танишиб қайтди. Кейин завод колхозга ускуналар жўнатди. Улар колхоз устахонасига ўрнатилди. Янги ускуналар қишлоқ хўжалиги техникасини ремонт қилиш ишларини жадаллаштиришга ёрдам бермоқда. Эҳтиёт қисмларни ремонт қилишда, қишлоқ хўжалиги машиналарини созлашда ҳам завод муносиб ёрдам кўрсатди.

Завод ишчилари колхоз деҳқонларига мўл ҳосил етиштиришда йил бўйи кўмаклашишга аҳд қилдилар.

ЭКИШ КУНДАЛИГИ

РЕСПУБЛИКА ОБЛАСТЛАРИДА МАККАЖЎХОРИ ВА ШОЛИ ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1969 ЙИЛ 7 МАЙГА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Гектар ҳисобида)

Областлар	Маккажўхори экиш плани	Экилган майдон	Планнинг бажарилиш проценти	Шоли экиш плани	Экилган майдон	Планнинг бажарилиш проценти
Тошкент	16731	9877	59	9700	2	—
Сирдарё	13105	5876	44,8	5920	—	—
Фарғона	13573	6940	51,1	2509	260	10,4
Наманган	13564	6970	51,4	4342	5	0,1
Андижон	12872	5480	42,6	4729	195	4,1
Самарқанд	15719	5085	32,3	1899	10	0,5
Бухоро	7439	3403	45,7	1000	—	—
Қашқадарё	8090	7385	91,3	—	—	—
Сурхондарё	8078	5533	68,5	4552	60	1,3
Хоразм	9365	1041	11,1	6490	—	—
ҚҚ АССР	15990	607	3,8	16805	888	5,3
Республика бўйича:	134526	58197	43,3	57946	1420	2,5

Совет Ўзбекистони — Ленинча лекторий

КОЛЛЕКТИВ РАҲБАРЛИК ВА ШАХСИЙ ЖАВОБГАРЛИК

Б. РАҲИМОВ,
Ўзбекистон КП Андижон область комитетининг биринчи секретари

<> <>

Коллектив раҳбарлик ҳақида гап борганда, беихтиёр, доҳиймиз Ленинни эслаймиз, унинг ҳаёти, кўп қиррали иш фаолияти, партиямизга, мамлакатимизга раҳбарлик қилишдаги юксак маҳорати, чарчаш нималигини билмасдан ишлаши, халқчиллиги, умумхалқ иши учун жон куйдириш каби олижаноб фазилатлари кўз ўнгимизда гавдаланади.

Ленин партиянинг ажойиб раҳбари, давлат бошлиғи, ўткир зеҳнли донишманд, йўлбошчи ва устоз эди. У оддий ва улуғвор, камтар ва ростгўй, ҳамма учун бирдек ўртоқ, маслаҳатгўй, инсонпарвар раҳбар эди. Владимир Ильич ўз фикрларини ҳеч қачон коллективга зўрлаб тақиштирмас, бу фикрларни шак-шубҳасиз деб ҳисобламасди. У оддий масалалар устида ҳам одамлар билан маслаҳатлашар, уларнинг сўзларига ҳамиша диққат-эътибор билан қулоқ солар, башарти уларнинг фикрларига қўшилмаса, ўртоқларнинг фикри хато эканлигини эринмай тушунтирар, масалага принципиал ёндошар, ишонтириш усули билан иш кўрар эди.

Ленин фақат якка бошчилик принципига амал қиладиган шахснинг раҳбарлик қилишини ёмон кўрар, буни йўл қўйиб бўлмайдиган бир ҳол деб ҳисобларди. У раҳбарликнинг энг олий принципи коллектив раҳбарликдир, деб уқтирар эди. Доҳий билан ишлаш бахтига мушарраф бўлган кишиларнинг ёзишларича, у коллектив бўлиб ишлашни шу сўзнинг том маъносида ғоят севар эди. Биз Ленин васиятларига содиқмиз, унинг юксак, покиза сиймоси олдида бош эгамиз. Хўжаликни бошқаришни Лениндан ўрганамиз.

Ленин хўжаликка коллектив раҳбарлик қилиш ҳақида бизга доҳиёна васиятлар қолдирди. Коммунистик партия бу васиятларни муқаддас билиб, уларни авайлаб сақлаяпти ва ижодий тарзда ривожлантиряпти. Партия раҳбарлигининг бу олий принципи партия ташкилотлари нормал ишлашининг, кадрларни тўғри тарбиялашнинг, коммунистлар активлиги ва ташаббускорлигини оширишнинг зарур шартидир. Бу принцип партиямизнинг моҳиятидан, унинг меҳнаткашлар оммасининг коллектив сиёсий йўлбошчиси, ташкилотчиси ва тарбиячиси сифатидаги ролидан келиб чиқади. Бунга оғишмай амал қилиш партия органлари учун қонундир. Ана шу қонунни зарррача бўлсада, бузиш ишда субъективизм ва бир ёқламаликка олиб келади.

Коллектив раҳбарлик ва шахсий жавобгарлик деганда нимани тушуниш керак, ленинча раҳбарлик принциплари нималардан иборат?

Ленин ғояларига садоқат, қарашлар ва ҳаракатларнинг бирлиги, партия ички демократияси нормаларига оғишмай риоя қилиш, раҳбар органларининг аъзолари ўртасидаги ўзаро муносабатларда принципиаллик, оммага ўргатибгина қолмай, балки ундан ўргана билиш, жуда қаттиқ интизом, ишчанлик, қабул қилинган қарорни поёнига етказа билиш ҳамда уни амалга ошириш учун юксак даражада шахсий жавобгарлик хис қилиш—мана шуларнинг ҳаммаси коллектив раҳбарликни таъминловчи асосий омиллардир.

Андижон область партия комитети ўз фаолиятида ана шу ленинча раҳбарлик принципига изчиллик билан амал қиляпти. Биз хўжаликни ривожлантириш масалаларини кўпчиликка таяниб ва бамаслаҳат ҳал этаётирмиз. Бирор фикр туғилдими, уни ўртага ташлаймиз, бюро аъзолари билан кенг мулоҳаза юритиб, муҳокама қиламиз, одамларнинг фикри билан ҳисоблашамиз, сўнгра аниқ бир қарорга келамиз.

Партия раҳбарлигининг олий принципи бўлган коллектив раҳбарлик аввало пленум ва бюро йиғилишлари каби коллектив органларининг ролини оширишни тақозо этади. Шунга кўра биз бундай йиғилишларни пухта тайёргарлик билан ўтказмоқдамиз. Уларнинг кун тартибига хўжалик ва маданий қурилишнинг, партиявий-ташкилий ва сиёсий-тарбиявий ишларни йўлга қўйишнинг энг муҳим масалалари киритилмоқда. Йиғилишларда узундан-узоқ, зерикарли нутқ сўзлаш, бир қолипдаги мавҳум қарорлар қабул қилишга чек қўйилди.

В. И. Ленин коллегиал раҳбарликни мажлисбозликка тенг қилиб қўйишни ғоят зарарли деб ҳисоблар эди. «Нутқ сўзлашларни» ман қилиш, жуда тезлик билан фикр олишиш, фикр олишувни ахборот беришдан ва аниқ амалий таклифлардан иборат қилиб қўйишни қайта-қайта уқтирарди. Н. А. Семашконинг хотираларида, Лениннинг бевақт ва узундан-узоқ мажлислар ўтказишни қаттиқ қоралагани ҳақида характерли мисол бор. Бир сафар учрашганларида Ленин Семашкони тўхтатиб, бундай дебди: шикоят қилишяпти, Чечерин мажлисларни кечаси 12 дан кейин бошлаб, соат 4-5 гача чўзар эмиш. У билан гаплашинг, ўзини ва бошқаларни бундай толиқтиришнинг нима кераги бор?

Бу, ленинча иш услубининг ёрқин намунасидир. Дарҳақиқат, яқин-яқинларгача ҳам ярим кечагача мажлис ўтказадиган айрим раҳбарлар бор эди. Биз Лениннинг кўрсатмаларига амал қилиб, ҳар бир бюро мажлиси ва йиғилишни одамлар толиқиб қолмайдиган, жўшқинлик ва ишчанлик вазиятида ўтказишга ҳаракат қилмоқдамиз. Бундай йиғилишларга кўрилаётган масаланинг моҳиятига қараб, тегишли кишилар, мутахассислар, оддий коммунистлар ва партиясиз активлар таклиф қилинаётир. Бу эса партия ташкилотларининг омма билан алоқасини мустаҳкамлаш, партия демократиясини кенгайтиришга ёрдам беряпти. Шунинг учун ҳам область партия ташкилоти сафига уюшган 36 мингдан зиёд коммунистнинг аксарияти коммунистик қурилишнинг ҳамма жабҳаларида омманинг авангарди ва ташаббускори сифатида иш олиб бормоқда.

Машинасозлик заводида бўлиб ўтган бир йиғилишнинг тафсилоти эсимда. Ўтган йили заводда ярим йиллик план бажарилмай қолган эди. Бу масала коммунистлар муҳокамасига қўйиладиган бўлди. Йиғилиш бўладиган кун бир ой олдин эълон қилинди. Масалани тайёрлашга комитет аъзолари ва кўпгина коммунистлар жалб этилди. Улар аҳволни атрофлича ўргандилар, ишни ўнглашга ёрдам берадиган имконият ва резервларни аниқладилар, йиғилишга муҳим таклифларни тавсия қилдилар. Йиғилиш танқид ва ўз-ўзини танқид шиори остида ўтди. План ва топшириқларнинг ўз вақтида бажарилишини таъминлаш, резервларни ишга солиш, янги системанинг афзалликларидан тўлароқ фойдаланиш ва айниқса меҳнат интизомини мустаҳкамлаш тадбирлари белгиланиб, қарор қабул қилинди. Шундан сўнг комитет аъзолари ва барча коммунистлар ана шу қарорни амалга ошириш учун астойдил курашдилар. Натижада ўтган хўжалик йили корхонада муваффақиятли якунланди.

Область партия комитети коммунистларни партиявий ички ишлар билан таништириш, раҳбарликнинг ленинча иш услуби устида фикр алмашиш ниятида қуйи партия ташкилотлари олдида ҳисоб беришни лозим топди. Бу фойдали тадбир обком аъзоларининг кўмагида амалга оширилди. Ўтган йили обком бюроси Избоскан районидаги «Партия XX съезди» колхози коммунистлари олдида ҳисоб берган эди. Эндиликда бу тажриба одат тусига кириб қолди. Ҳозир область партия комитети партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети кейинги пленумлари қарорларининг областда бажарилиши ҳақида жойларда ҳисоб беришга тайёргарлик кўряпти.

Областимизда коллектив раҳбарлик принципига оғишмай амал қилиб ишлаб, яхши натижаларга эришаётган район партия комитетлари бор. Бунга Избоскан райкомининг ишини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Райком бюроси ва унинг аъзолари хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма участкаларига моҳирлик билан раҳбарлик қилмоқдалар. Бюро аъзолари халқ оммаси билан яқиндан алоқада, жойларга борганларида одамлар билан учрашиб, суҳбатлашадилар, маслаҳатлашадилар. Шу йўл билан уларнинг истак ва ўйларини билиб оладилар.

Район раҳбарларининг ташкилотчилиги, ташаббускорлиги, жонкуярлиги, хўжаликка оқилона раҳбарлик қилганлиги туфайли район экономикаси йил сайин ўсиб, мустаҳкамланиб боряпти. Ўтган йилги оғир шароитда ҳам район 30 минг гектар майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил олди. Пиллачилик, чорвачилик ва бошқа соҳалар ҳам комплекс ривожлантирилмоқда, деҳқончилик маданияти тўхтовсиз ўсиб меҳнаткашларнинг турмуш фаровонлиги ортмоқда, қишлоқлар обод ва кўркам бўлиб бормоқда.

Бўз ва Қўрғонтепа район партия комитетлари ҳам коллектив раҳбарлик принципига амал қилиб, халқ оммасининг тўла ишончини қозонмоқдалар, хўжаликни комплекс ривожлантиришга ҳаракат қилаётирлар. Балиқчи район партия комитетининг ишида ҳам диққатга сазовор томонлари бор. Райком коммунистларнинг фикр-мулоҳазаларини ўз вақтида ҳисобга олади, шу асосда камчиликларни бартараф қилиш чораларини кўради. Бу эса коммунистлар ва партиясиз активларнинг куч-ғайратини оширмоқда, уларда партия ташкилоти ва райондаги ишларнинг аҳволи учун масъулиятни ҳис этиш, камчиликларга муросасиз бўлиш туйғусини тарбиялаяпти.

Партком ва бюролар билан бир қаторда корхона, хўжалик ва муассасаларнинг бошқарув аппарати бўлган маъмурият, айниқса унинг номидан иш кўрувчи бошлиқлар зиммасига ҳам катта масъулият юклатилган. Улар партия ташкилоти билан ҳамкорликда бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилган тақдирдагина ишнинг муваффақиятини таъминлаш мумкин. Андижондаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли ёғ комбинати, Қўрғонтепа районидаги Ленин орденли «Савай» совхози, Ленин районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Правда Востока» колхозининг раҳбарлари шундай қилаётганликлари туфайли ҳам катта ютуқларга эришмоқдалар.

Владимир Ильич хато қилмайдиган кишилар, шу жумладан, раҳбарлар орасида ҳам йўқ ва ҳеч қачон бўлмаган, деган эди. У бирон тарзда мағлубият кўчасидан ўтмаган биронта ҳам сиёсий арбоб йўқ. Бундай мағлубиятлар яшириб кетилмасин, балки улар партиянинг ҳукмига олиб чиқилсин, деб ёзган эди. Шу жиҳатдан қараганда ишимизда ҳали қатор камчиликлар бор. Областимизнинг баъзи жойларида коллегиаллик принципи бузиляпти. Йиғилишлар ғоявий ва ташкилий жиҳатдан паст савияда ўтяпти. Кун тартибига майда-чуйда масалалар киритилиб, у ҳам юзаки муҳокама қилинмоқда. Бундай йиғилишларда ҳар гал олдиндан белгилаб қўйилган «штатли» нотиқларга сўз берилади. Улар ўз масъулиятини сезмай, қўлларидаги ёзма нутқни ўқиб беришдан нарига ўтмайдилар. Бундай «фикр олишув»нинг кимга кераги бор?!

Бу гаплар кўпроқ «Узсельхозтехника» Андижон область бирлашмаси партия ташкилотига тааллуқлидир. Бу ерда партия йиғилишлари пухта тайёргарликсиз ўтказилади. Коммунистларнинг фикр-мулоҳазалари етарли ҳисобга олинмайди. Бундай бир ёқламаликка барҳам берилиши лозим.

Коллектив билан ҳисоблашмайдиган, ҳар бир масалада ўзининг нотўғри қарашларини ўтказишга уринадиган раҳбарлар ҳам йўқ эмас. Муталиб Солиев ана шундай ноқобил раҳбарлар тоифасидан чиқиб қолди. У раҳбарлик қилган йилларда Андижон районидаги Энгельс номли колхоз бирор марта ҳам планни тўлдирмади. Шунинг учун ҳам яқинда колхозда бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида раисликка сайланмай қолди.

Колхозларнинг правлениелари ҳам, партком ва бюролар ҳам коллектив раҳбар органларидир. Бинобарин, уларнинг ҳамма аъзолари баравар ишлашлари, ўзларига топширилган вазифани сидқидиллик билан бажаришлари зарур. Бизда бундай раҳбарлар кўп. Лекин шу билан бирга баъзан бунинг аксини кўриб, афсусланасан, киши. Ахир партком, бюро ва правление аъзолари ўртасида вазифаларни тақсимлаб қўйиб, «менинг ишим битди» деб юрган ёхуд «бу менинг ишим эмас» деб коллектив ишига тўраларча муносабатда бўлаётган раҳбарлар онда-сонда бўлса ҳам топилади. Мана шундай совуққонлик, бепарволик, масъулиятсизлик оқибатида хўжаликнинг у ёки бу участкасидаги ишлар барбод этилмоқда, социалистик мулк исроф қилинмоқда, хўжасизлик ва сансалорлик фактлари содир бўлмоқда.

Булар — партия раҳбарлигининг ленинча принципларига тамомила ёт бўлган иллатлардир. Коллектив раҳбарлик принципи коллектив органнинг обрў-эътиборини ошириш билан бирга, унинг ҳар бир аъзоси зиммасига катта масъулият юклайди. В. И. Ленин шахсий жавобгарликни талаб қилиш — энг муҳим нарсадир деб уқтирган эди. Буюк доҳий, кўплашиб муҳокама қилмоқ керагу, лекин масъулият якка бир кишида бўлмоғи керак деган эди. Бунинг маъноси шуки, ҳар бир раҳбар ходим ўзига топширилган участкадаги ишнинг аҳволи учун шахсан жавоб беради.

Владимир Ильич коллегиалликни рўкач қилиб, масъулиятсизликни хас-пўшлашга интилишни хатарли иллат деб қоралаган эди. Шундай экан, ҳар бир раҳбар ходим қабул қилинган қарорнинг бажарилиши учун, топширилган иш участкаси учун шахсий жавобгарлигини англаши, қуруқ маъмуриятчилик йўлига тойиб кетмаслиги керак. Беҳуда шовқин-сурон кўтариш мансабни суиистеъмол қилиш ишга катта зарар етказади. Демак, коллектив раҳбарлик ходимларнинг топширилган иш учун масъулиятини сира истисно қилмайди. Буни тан олмаслик — сиёсий калтабинлик бўлур эди.

Шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари ўртасида хўжалик соҳалари, партиявий-ташкилий ва идеология ишларига раҳбарлик қилиш бўйича вазифалар тақсимлаб олинган. Лекин райком — коллектив орган, сиёсий раҳбар ташкилот эканлигини ҳам асло унутмаслик керак. Партиямизнинг асосчиси ва ташкилотчиси В. И. Лениннинг «коллегиаллик ишчи ва деҳқонлар давлатининг ишларини бажариш учун зарурдир. Бироқ, коллегиалликнинг ҳар қандай бўрттириб юборилуви, унинг сансалорликка, масъулиятсизликка олиб борадиган даражада бузилуви, коллегиал идораларни гапхонага айлантирувнинг ҳар қанақаси ҳам катта балодир ва ҳеч нимага қарамасдан бу балони мумкин қадар тезроқ йўқ қилиш керак», деган кўрсатмасини ҳамиша эсда тутишимиз лозим.

Партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг октябрь (1968 йил) Пленуми қарорларида қишлоқ хўжалигини интенсив ривожлантириш вазифаси қўйилган. Бу вазифани муваффақиятли амалга ошириш учун раҳбар ходимлардан пухта билим, оммага таяниш, хўжаликни илмий асосда бошқариш ва умуман партия раҳбарлигининг савиясини юксак даражага кўтариш талаб қилинади. Бугунги кундаги раҳбар ўз соҳасининг билимдони, коллективнинг оқил етакчиси, узоқни, тараққиётимиз йўналиш истиқболи ва эҳтиёжларини сеза оладиган моҳир ташкилотчи бўлиши керак.

Бу йил андижонликлар башарият доҳийси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини 510 минг тонна пахта, 58 минг тонна дон, 12 минг тонна гўшт (тирик вазнда), 30 минг тонна сут, 2500 тонна пилла ва бошқа кўплаб қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш билан нишонлашга даъват этилганлар. Бугунги ҳаракатимиз ана шу юксак мажбуриятга яраша бўляпти.

ТАЪЗИЯ ИЗҲОР ҚИЛИНДИ

Ҳиндистон Республикасининг президенти Зокир Ҳусайннинг вафотидан совет кишилари ҳинд халқи билан биргаликда мотам тутмоқдалар. Элчихонага айрим гражданлардан, турли ташкилотлардан телеграммалар ва мактублар келмоқда. Бу мактуб ва телеграммаларда дўстона Ҳиндистон бошига тушган жудолик муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилинмоқда.

Ҳиндистон республикасининг Москвадаги элчихонаси биноси устидаги давлат байроғи қуйи тушириб қўйилган. Заллардан бирида давлат байроғи фонида вафот этган Ҳиндистон давлат бошлиғининг портрети гуллар билан ўраб қўйилган.

6 май куни элчихонага СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико келишди. Улар мотам китобига имзо чекдилар ва Ҳиндистон Республикасининг Совет Иттифоқидаги муваққат ишлар вакили Ромеш Бхандарига Зокир Ҳусайн вафоти муносабати билан совет кишилари номидан чуқур таъзия изҳор этдилар. Н. В. Подгорний президент Ҳиндистоннинг буюк давлат арбоби ва Совет Иттифоқининг катта дўсти эди, деб таъкидлади.

Бошқа совет давлат ва жамоат арбоблари, шунингдек СССРдаги дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари ҳам Ҳиндистон президентининг вафоти муносабати билан таъзия изҳор қилдилар. Улар марҳумнинг хотирасини эсга олдилар ва таъзия китобига имзо чекдилар. (ТАСС).

ТАРИХИЙ САНА

МОСКВАДА ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

Немис халқининг фашизмдан озод этилганига 24 йил тўлишига бағишлаб, 6 майда Темирйўлчилар марказий маданият уйида Москва меҳнаткашлари намояндаларининг тантанали йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш иштирокчилари Германия Демократик Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Хорст Биттнер, элчихонанинг дипломатик ходимлари ва бошқа немис ўртоқларни самимий табрикладилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари П. Н. Демичев, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов ва бошқалар меҳмонлар билан бирга президиумга чиқдилар.

Йиғилишни ГДР билан дўстлик Совет жамияти Марказий правлениеси раисининг ўринбосари, КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари Р. Ф. Дементьева очди. (ТАСС).

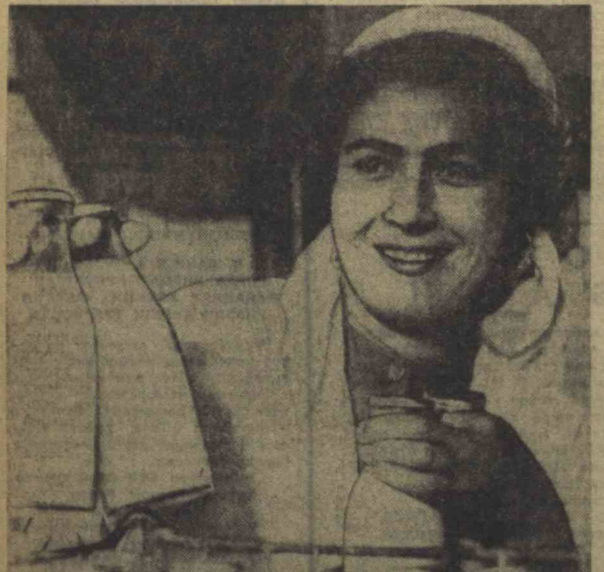

Марғилон шаҳридаги сут заводи меҳнаткашлари беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажаришга аҳд қилганлар. Суратда: ана шу заводнинг пешқадам ишчиси Офтобхон Алиева.

Н. Раҳмонов фотоси.

Олмалиқ химия заводини бунёд этаётган азамат бинокорлар бу улкан корхонани шу йилнинг ўзидаёқ қуриб битказишга бел боғлаганлар. Суратда: смена топшириқларини муттасил ошириб бажараётган илғор монтажчи В. Антонов.

А. Тўраев фотоси.

СУВ КЕЛТИРГАН АЗИЗ

ОЧЕРК

Тасаввур қилиб кўринг: сиз ўтирган автобус Ёзёвондан чиқиб, кенг асфальт йўлдан шарққа томон елиб бормоқда. Машина ойнасидан уфқларга сингиб кетган пахтазор далалар, энди нишона бериб шовуллаб турган боғ-роғлар, обод посёлкалар кўзга ташланади. Бепоён далалар устидан ўтган юқори вольтли салқи симлардан бутун бошлиқ бу водийнинг ҳамма томонига нур югуради. Яхшироқ эътибор беринг: бу атрофда нима кўп — қурилиш. Ҳашаматли биноларнинг томини ёпаётган усталарни ҳам, теодолит объективини нишонга тўғрилаганча «қотиб» турган ер тузувчиларни ҳам, янги бино лойиҳаси устида бош қотираётган муҳандисларни ҳам учратасиз...

Бунчалик куйди-пишди ишлар қаерда бўляпти экан дерсиз эҳтимол. Ҳурматли газетхон бизни шу ўринда маъзур тутгай. Бу — хаёл. Аммо ҳақиқатга айланадиган, очиқроғи айланаётган хаёл!

Халқимиз сув бор жойда ҳаёт бор, дейди. Шу боисдан биз хаёлга бир оз эрк бериб, кўз олдингизда юқоридаги манзарани гавдалантиришга ҳаракат қилдик. Негаки, яқин орада Марказий Фарғонанинг қоқ белидан ўзанида об-ҳаётни лиммиллатиб, улкан канал ўтади. Қорадарё ва Нориндан сув олиб, водийдаги уч областда неча ўн минглаб гектар гиёҳ унмаган ерга ҳаёт берадиган, яна неча-неча минглаб гектар сувга тахчил ерларни баҳраманд этадиган бу улкан артериянинг ишга тушиши ҳалиги хаёлларимизнинг бугун-эрта ҳақиқатга айланишини кўрсатмайдими!

Катта Фарғона канали қурилишидаги халқ жасорати ҳалиҳали тилларда достон. Уни қазишда қарийб 160 минг киши қатнашгани маълум. Биз ҳикоя қилаётган катта Андижон каналини эса мутахассислар «йирик, аммо шовқин-суронсиз қурилиш» дейишади ҳазиллашиб. Чиндан ҳам бошланишида ўзанидан секундига 200 кубометр ҳажмда сув ўтказадиган бу канал трассаларидан ўтиб борар эканмиз, аввалги улкан қурилишларга хос шовқин-сурон ва ҳайқириқлар устидан чиқмадик. Пикетларда, дюкер қурилишларида фақат механизмлар. Бульдозерлар гулдираб тупроқ суради, экскаваторларнинг хартумлари ҳавода бир ялтираб ерга урилади, юк кранлари 5 тонналик плиталар ва улкан қувурларни хартумларига илиб турган жойида доира ясайди. Ҳамма ўзига топширилган ишни беш бармоқдай билади. Бирор ортиқча ҳаракат, югур-югур сезилмайди.

— Ҳозир механизация замони, электр замони, қўл кучига эҳтиёж қолмади, — дейди Зикриё ака Ғаниев худди фикримизни сезгандай. — аҳе, қанчадан-қанча каналларни кетмон билан қазимадигу... Неча минглаб одамларнинг умри дарахт кесиш, канал бўйида шох судраш, замбилда тупроқ ташиш, чим қирқиб, чим босиш билан ўтмади! Айтайлик, 1939 йилда шу 1049-пикетдаги дюкерда камида минг киши ишлаган бўларди, тўғрими, Рўзимуҳаммад?

Ешгина, жингалак сочли йигит, тўғри, дегандай бош силкади.

Дарвоқе, ҳамсуҳбатларимиз билан таништириб ўтайлик. Зикриё ака деганимиз «Ферганаводстрой» трестининг бошқарувчиси, республикада хизмат кўрсатган ирригатор. Канал қурилишидаги ишларнинг ибтидосидан интиҳосигача шу ирригатор раҳбар бўлган трест зиммасига тушади.

Зикриё ака умрини ирригация ишига бағишлаган талантли мутахассис. 1930 йилнинг бошларида ирригация техникумини битиргач, ўз таъбири билан айтганда, бошдан охир узун-қисқа рақамлар билан тўла ола тахтачасини қўлтиқлаб олиб қаерга юборишса, ўша ерда сув хўжалигида ишлади. Ўша пайтларда у 18 ёшларда эди. Катта Фарғона канали, Шимолий ва Жанубий Фарғона каналлари унинг кўзи олдида ва бевосита иштирокида бунёдга келди.

Рўзимуҳаммад Абдуллаев эса, Зикриё аканинг фарзандлари қатори йигит. «Катта Фарғона канали билан деярли баравар туғилганман», деб кулади у. Бугун эса инженер сифатида, қудратли техника, ирригация ишлари сардори сифатида ўзи ҳам канал қазияпти. Бағдод районидаги Вилоят қишлоғида вояга етган бу деҳқон ўғли 1967 йили Москвадаги Тимирязев номли қишлоқ хўжалик академиясининг гидромелиорация факультетини тугатгач, комсомол йўлланмаси билан тўппа-тўғри шу ерга ишга келди. Икки-уч ой ичидаёқ ёш инженернинг қобилияти ярқ этиб кўзга ташланди, қолди.

Мана энди у трестнинг Ғуломжон Фозилов бошлиқ 3-қурилиш-монтаж бошқармасининг пешқадам муҳандиси, прорабий! Ғоят муҳим гидротехник иншоотлар қуриш у прораблик қилаётган участка зиммасига тушган. Ҳа, у дюкерлар қуришга раҳбарлик қилади. Дюкерсиз канал қуриш — қум барханлари устига пойдеворсиз кўпқаватли уй қуришдек кулгили нарса. Шунинг учун ҳам трасса бўйлаб кўпгина жойларда канал остидан ўтказиладиган 50-75 метрли дюкерлар қуриш катта билим ва тажриба, малака ва уддабурроликни талаб қилади. Кўкрагида комсомол нишони ярқираб турган Рўзимуҳаммадда эса бу сифатларнинг ҳаммаси бор экан.

У тахта уй бурчагида турган резина этиклардан бизга ҳам улашиб, дюкер қурилаётган жойга бошлади. Бир неча метр чуқурликда сув ва лойда электрпайвандчилар ичидан одам энгашиб ўтса бўладиган қувурларни бир-бирига улашарди. Дюкер фақат монолит арматура ва бетондан бино бўляпти.

— Юз йилларча қилт этмай тураверади, — дейди прораб ишонч билан.

Бўлмаса-чи, қишда лой ва балчиқ, ёзда тупроқ кечиб ишлаётган электрпайвандчи Темур Аҳмедов, бетончи Кенжабой Ҳасанов, кранчи Аҳмад Тожиддинов, бригадир Соли Абдуллаевлар шу уй, шу хаёл билан тер тўкишяпти-да! Улар худди шуни деб бу йилги қутурган қиш изғиринида ҳам вагон уйларини тарк этишмади, электр шуълаларини чақнатишдан, бетон ётқизишдан, тупроқ суришдан тинишмади!

— Канал остидан секундига 25 кубометргача сизот сувларини олиб ўтадиган бу дюкер Рўзимуҳаммад учун ҳам, унинг одамлари учун ҳам яна бир катта синов бўлади, дейди қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиғи Ғуломжон Фозилов, — давлат шу гидротехник иншоотнинг ўзи учун 300 минг сўм маблағ ажратган. Прорабимиз эса унинг бирор тийинини ҳам бекорга сарфлайдиганлардан эмас.

— Биз ҳам минёрларга ўхшаб кетамиз. минёрлар эса хато қилмасликлари керак, — дейди прораб.

— Тўғрику-я, — гапни ҳазилга бурди бошлиқ, — лекин, қилаётган ишларингиз тупроқнинг тагида қолиб кетаётгани чатоқ-да!

Даврада қаҳ-қаҳа кўтарилди. Маълум бўлишича, бетон нов қурувчилар ўзаро ҳазиллашишиб: «Ҳар бир иншоотни қуриш учун ойлаб меҳнат қилсак ҳам, ишимиз каналнинг юза томонини кўрганлардек кўзга ташланмай, тупроқ остида қолиб кетаверди-да» дейишарқан....

Шу пайт уйдим-чуқур йўлдан чайқала-чайқала келаётган енгил машина кўзга ташланди. Нарироқда тўхтаб кабинадан 36-38 ёшлардаги йигит тушиб келди. Ҳамма билан бирбир сўрашгач, қурилиш-монтаж бошқармаси бошлиғига қараб киноя аралаш сўради:

— Балки яна эътирозлар бордир?

— Йўқ, йўқ, — деди жилмайиб Ғуломжон Фозилов, — айтганимиз бажо бўлгач, дуон жонингизни қилишдан бошқа ишимиз қолмади. Ўйламанг, жа унақа ношукурлардан эмасмиз, ҳа!

Маълум бўлишича, ҳозиргина келган йигит область юк автомобиллари трести бошқарувчиси Қосимжон Тўхлиев экан. Ҳозир бўлиб ўтган гап эса ҳар икки раҳбар орасида бундан бир неча кун муқаддам иш хусусида бўлиб ўтган бир «можаро»нинг интиҳоси экан. Мана, энди ишлар равон кетаётганидан иккиси ҳам хурсанд.

Шу ўринда бизни бир нарса қаттиқ ҳаяжонлантирди. Қаранг, касб кори, феълу атвори бирбирига ўхшамаган уч бўғин вакили юзма-юз турибди. Аммо, истаклари, интилишлари битта — сув! Улар асрлар бўйи сувсиз ҳансираб ётган, наврўз ёмғирида ниш урган майса ҳам офтоб жазирасида ҳафта ўтмай қовжираб кетадиган шу яйдоқ, шу бепоён кенгликларга, шу қум тепаларнинг минг йиллик масканига ҳаёт келтиришмоқчи! Баҳслашишса ҳам шу хусусда баҳслашишади, жанжаллашишса ҳам шу хусусда жанжаллашишади. Шуни деб абжағи чиқиб кетган «қўл бола» йўллар азобига дош бериб, юз километрдан зиёдроқ канал трассалари бўйлаб кезишади. Йўлларда, чиябўрилар увиллаган чўлларда тунашади...

Ўртоқ Қ. Тўхлиев ҳам каналнинг иккинчи навбат қурилиши трассаси бўйлаб «ўз автомобилчилари» қандай ишлаётгани, транспорт хусусида қанақа эҳтиёжлар борлигини билиш ниятида юрган экан.

Трест бошқарувчиси ҳозиргина бетон қувур олиб келиб, автокран олдида тўхтаган иккита самосвал томон юрди. Шофёрлар билан пича ҳангомалашди. Айтишларича, унинг ўзи ҳам эллигинчи йилларнинг бошларида ишни самосвал шофёрлигидан бошлаган экан. У ҳам водийдаги жамики каналлар реконструкциясида қатнашган. Машина рули чамбарагини тутганча ана шу каналлар бўйлаб минглаб километр масофани босиб ўтган. Шунинг учун ҳам уни шофёрларнинг қувонч ва дардини, ташвиш ва истагини яхши билади, дейишади.

Марказий Фарғона белидан кумуш камардек ўтадиган бу янги канални ана шундай заҳматкашлар қуришяпти. Уларнинг ҳар бирини бунёдкор деб атагинг келади. Ана шу фидокорларнинг ақли ва меҳнати, жасорати билан вужудга келган каналнинг биринчи навбати юқорида айтиб ўтганимиздек, майнинг ўрталарида ишга тушади. Иккинчи навбатида эса Улуғ Октябрнинг 52 йиллиги тантана қилинадиган кунларда об-ҳаёт лимиллаб оқади.

Ҳамроҳларимиздан бири:

— Демак, Фарғона ажойиб каналлар водийси бўлиб қолади. Шу билан фарғоналик ирригаторлар ҳам мурод-мақсадларига етишса керак, — деб қолди.

— Э, қаёқда дейсиз, — дея жавоб берди Зикриё ака Ғаниев, — Фарғонада нима кўп, ўзлаштириладиган ерy сув ресурси кўп. Бу ёқда ҳали телба Сўх дарёси ҳайқириб оқиб ётибди. Уни жиловлаш, Сўх сув омборини қуриш ниятимиз бор. Ҳозир янги денгиз лойиҳаси тайёрланяпти. У битгач адир ёнбағирларидаги 45-50 минг гектар ерлар пахтазорга, боғу-роғларга айланади. Қўшни Қирғизистон ҳам ундан баҳраманд бўлади.

Бу ажойиб, танти ва мард кишиларнинг ўйлаганлари қуриш, яратиш, бунёд этиш. Ҳа, улар айтганларини қиладиган одамлар!

Охунжон ҲАКИМОВ,
Ўткир ҲОШИМОВ.
Катта Андижон канали трассаси.

ҒОЛИБЛАРГА БАЙРОҚЛАР

СССР қишлоқ хўжалиги министрлигининг коллегияси билан қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш ишчи ва хизматчилари касаба союзи Марказий Комитетининг Президиуми Иттифоқдош республикалар ва Автоном республикалар, ўлкалар, областлар ҳамда районларининг 1968 йил учун қишлоқ хўжалиги бўйича Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон ССР бўйича Хоразм области, шунингдек Қашқадарё областидаги Шаҳрисабз райони, Қорақалпоғистон АССРдаги Тўрткўл райони Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ғолиблари деб топилди.

Ўрта Осиё республикалари зонаси бўйича Туркманистон ССР, шунингдек Қирғизистон ССРнинг Толос райони, Тожикистон ССРнинг Матчо райони, Туркманистон ССРнинг Тажан райони ғолиб деб ҳисобланди.

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги социалистик мусобақасининг ғолибларига СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг Қизил байроқлари ҳамда пул мукофотлари берилди. (ТАСС).

ДАШТДАГИ ИРРИГАЦИЯ СИСТЕМАСИ

Шеробод даштидаги учта янги пахтачилик совхози учун қурилган суғориш системасини синаб кўришга киришилди. Механизаторлар Шеробод магистрал каналидан сув олувчи 30 километрлик сув соҳил ирригация тармоғини қуриб битказдилар. Бетига бетон қопланган бу канал ҳозирнинг ўзидаёқ ҳар секундда далаларга 10 кубометр сув етказиб бера олади. Кейинчалик унинг сув ўтказиш қобилияти икки ярим баравар ортади. Янги оби-ҳаёт ирмоғи 30 минг гектар ердаги ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини сув билан таъминлай олади.

Сувни қабул қилиб олмоқ учун хўжаликларда кўпдан-кўп ариқ ва каналлар қурилиб, уларга бетон қопланди, ортиқча сувни чиқариб юборадиган инженерлик иншоотлари, ёпиқ горизонтал зовурлар барпо этилди. (ЎзТАГ).

Бухоролик машҳур сут соғувчи Гулнора Ғаффорованинг ташаббусига қўшилган Олтиариқ районидаги Охунбобоев номли колхознинг илғор сут соғувчиси Насиба Йўлдошева сут булоғини мавж урдириш ва улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига колхоз чорвадорлари тайёрлаётган меҳнат совғасига муносиб ҳисса қўшиш учун интиляпти. У беш йилликнинг тўртинчи йилида ўзига бириктиб қўйилган 27 бош соғин сигирнинг ҳар биридан камида 1500 килограммдан сут соғиб олишга ваъда берган. Суратда: Н. Йўлдошева.

А. Тўраев фотоси.

Ҳамид ҒУЛОМ

ҲАМИША КЎЗИМ УСТИДА

Бу тонг устозни яна эсладим. Умуман, мен уни ҳар тонг эслайман. Тераклар учига нур индими, ўрик шохларида қушлар чуғурладими, анҳордан енгил шабада эсиб гуллар атрини ёйдими — мен ота шоирни эслайман. Унинг сиймоси менга на оқшом, на тунни, йўқ! — фақат тонгни эслатади. У ҳар кун саҳар паллада, ғира-шира тонгда боғ кезар экан, чимирилган қошлари нур йилт этиши билан ёзилар, йирик қуралай кўзлари чақнар, фикр-ўйида узоқ яшаган мавзуи бирдан етилар, хоҳ кунга қараган ёруғ хонасида бўлсин, хоҳ гулзор бўйидаги чорпояда бўлсин таниш равон дасхати билан тез-тез ёза бошлар эди...

Ғафур Ғуломни Алишер Навоийга кўп жиҳатдан ўхшатса бўлади. Айниқса, бир жиҳатдан, ҳар икковининг ҳам тонгга шайдолиги жиҳатидан мен уларни шеърият деб аталган азамат қушнинг икки қаноти деб атагим келади.

Устоз Навоий каби, устоз Ғафур Ғулом ҳам ҳар тонг ҳаммадан аввал туриб ишларди. Тонгнинг файзи, сururини туймоқ, сўнаётган юлдузлар билан хайрлашмоқ, қушлар билан тиллашмоқ, қуёшни қаршиламоқ, илҳом оловида ковруммоқ, дўстлар дийдорига муштоқлик устознинг ибратомуз эзгу фазилатлари эди.

Тонг латофати, табиат тароватидан олган лаззатини худди ўндай азиз билувчи шоир ёлғиз қолса тоқатсизланар, дилига яқин кишиларни албатта қидириб топар, гўзаллик кайфини бирга сурар, янги шеърини албатта ўқиб бериши шарт, бусиз кўнгли тўлиши амримаҳол эди! Шу сабабдан ҳам у ҳар тонг ё Шайхзодани, ё Воҳид Зоҳидовни, ё Шукруллони, албатта, излаб топар, кенг кўкрак қафасига сиғмай тошаётган илҳомидан дўстлари, шогирдларини баҳраманд қилмаса ороми бузилар эди!

Ғайратий ва Собир Абдулла, Ҳабибий ва Юнус Ражабийдан, устознинг тағин ўнлаб ҳамсуҳбатларидан сўранг, улар Ғафур ака фақат тонгда йўқлаганини, шеърини фақат тонгда ёзгани ва ўқиб берганини ҳикоя қиладилар.

Мен ўспиринлигимда қаердаки шеърнинг исини сезсам ўша ерга шамолдай учиб етиб борадиган, шоирни кўриш учун ўзини томдан ташлайдиган зумрашалардан эдим. Чунончи, Абдулла Қодирий (Жулқунбой)нинг боғи Самарқанд Дарбоза мавзуида эканини билган куниmoқ ўша ерга пилдираб етиб борганман, деворларидан мўралаганман, сариқ дарвозасига шоирлар битиб кетган ёзувларни ўқиш билан кифояланмай, дафтаримга кўчириб ҳам олганман. 15-16 ёшимда Ойбек, Ҳ. Олимжон, Ғ. Ғулом шеърларини ёдлаб олиб, шуларни бир кўрсам, танишсам деб изларига тушган эдим.

Ғафур Ғулом билан биринчи марта 1934 йилда учрашдим. Унинг жияни Ҳамидулла (кейинчалик машҳур врач) мени Ҳадрадаги уйига таклиф қилди. «Турксиб йўлларида» достони билан донг чиқарган, «Икки васиқа» шеърини ўша кунларда газетада эълон қилган «кўз ойнакли» шоир ўша ерда экан. Жияни унга менинг шеър машқ қилишимни айтиши билан, Ғафур ака қўлимдан маҳкам ушлаб: «Ўқи!» деб қолса бўладими! Қизардим, оқардим, кўкардим, иложсиз қолиб, «Бизнинг лагерь» деган шеъримни ўқиб бердим. Ғафур ака елкамга қоқиб: «Боқса одам бўласан!» — деди.

Шу-шу бўлди-ю, Ғафур аканинг «қўлига тушдим». У газета, журналларда босила бошлаган шеърларимни ўқиб турар, маъқул бўлса, мени қидириб топиб мамнунлигини айтар, маслаҳатлар берар, агар маъқул бўлмаса... қошларини чимириб, қовоғини солганини кўриб ич-ичимдан зил кетар эдим.

Ўттиз икки йил давомида, то устоз зилзила қутурган оқшомлардан бирида дунёдан абадий кўз юмганига қадар, мен унинг жуда кўп дўстлари, шогирдлари қаторида, ҳамиша ёнида, суҳбатида бўлдим.

Биз ҳар гал фақат тонгда кўришар, кунимизни шеърдан бошлар, шеър билан тугатар эдик. Устоз «Кузатиш», «Соғиниш», «Мен яҳудий», «Сен етим эмассан», «Вақт» каби шоҳ асарларини ёзганда, «Отелло»ни таржима қилганда мен унинг қаршисида ўтириб, илҳомини, нафасини, ҳис-ҳаяжонларини сезиб турдим. Ҳаёт ва ижоднинг бошқа чўнг лаззатларини бир ёққа қўйиб туринг-у, фақат шунинг учун, Ғафур Ғуломнинг мардона шеърий парвозларининг гувоҳи бўлганим учун ҳам армоним йўқ!

Замон шоири деганда мен Ғафур ака каби ақли баркамол, қалби олов, зеҳни чийров, кўзи ўткир, ҳозиржавоб ижодкорларни тушунаман. Қирқ беш йил давомида ҳар кун, ҳар соат давр юрагининг зарбини мунтасил тинглаш ва тўғри англаш, ўз халқидан бир нафас ҳам ажралмаслик, дил торини эл созига созлаш, бир ишчи ва бир деҳқондай тинимсиз меҳнат қилиш, фақат олдинги жабҳада бўлиш, ҳаёт йўсинини фақат партия қарорлари билан доноларча ўлчаш, келажакни тийран кўра билиш учун шоир аввало халқ фарзанди, партия аскари, ҳалол қаламнинг фидойи, заҳматкаши бўлиши зарур. Ғафур Ғулом шундай буюк инсон ва буюк шоир эди.

Дарҳақиқат, Ғафур ака китобларини бир варақланг-а! Кейинги ярим аср давомида халқимиз ҳаётида содир бўлган муҳим воқеаларнинг бирортаси унинг эътиборидан четда қолганми! Октябрь революцияси ва Гражданлар уруши, Ер ислоҳоти ва хотин-қизлар озодлиги, қулоқларни синф сифатида тугатиш ва беш йилликлар, коллективлаштириш ва Улуғ Ватан уруши, Ғалаба ва коммунистик қурилиш — ана шу оламшумул-тарихий воқеалар Ғафур ака шеъриятида такрорланмас, ёрқин, ўлмас ифодасини топди.

Умрининг ҳар лаҳзасини юксак қадрлаб, халқига садоқат билан хизмат қилди ва қудратли қўл билан даврига, халқига, шеъриятга буюк ҳайкал тиклаб кетди.

Ғафур Ғулом чин маънода интернационалист шоир эди. Унинг жаҳон халқларининг ленинча қардошлиги ҳақида ёзган асарлари ҳаммага маълум. Мен унинг ҳаётдаги, жамиятдаги интернационалистлигини эслатиб ўтмоқчиман. Унинг дўстлари рўйхатига бир назар ташланг: рус шоирлари Николай Тихонов, Владимир Луговской, Александр Твардовский, Михаил Светлов, Константин Симонов; татар шоирлари Абдулла Тўқай ва Ҳоди Тоқтош; Чили шоири Пабло Неруда; ўзбек ва тожик адабиётининг асосчиларидан Садриддин Айний; эрон инқилобчи шоири Қосим Лоҳутий; украин шоири Микола Бажан; озарбайжон шоирлари Самад Вурғун, Сулаймон Рустам; грузин шоири Георгий Леонидзе; қозоқ адиблари Мухтор Авезов, Собит Муқанов... Бу рўйхатни яна анча давом эттириш мумкин.

Ғафур ака даврининг улуғ шоир, адиб, олимлари билан мулоқотда бўлди, бинобарин, ҳам улардан ўрганди, ҳам уларга ўргатди. Ичимиздаги баъзи мутолааси чалароқ шоирлар Ғафур аканинг яқинига кела олмаган эканлар, бунга ажабланмаслик керак. Билимда, суҳбатда Ғафур акага тенг кела олмаганга яраша, ақалли унинг шеърига, сўзига, нақлига, латифасига қулоқ сола билиш керак эдилар!

Истеъдод-ку, Ғафур аканинг қон-жонида бор нарса, лекин шунча билим, шунча донишмандликни қачон, қаердан териб, жамлаб ола қолди? — устознинг суҳбатларида сўзларини мутe тинглар эканман, шу саволни ўзимга тез-тез берар эдим. Фан, санъат ва адабиётнинг, чўнг тарихнинг у мукаммал эгаллаган бошқа соҳаларини қўяберинг-ку, Алишер Навоий «Фарҳод ва Ширин»нинг насрий баён-таржимасини қилмоқ учун тарих, фан, маърифат ва шеърият денгизини охирги томчисигача тўла симирган алломa бўлиш зарур эмасми!

Ҳа, устоз Ғафур Ғулом шунақа нодир истеъдод, зеҳн, чидам эгаси, ноёб фазилатлар соҳиби эди!

◆

Ғафур ака ҳар тонг қўлига қалам олар экан, биринчи мисрани қоғозга туширишдан аввал, албатта, ўз устозларини эслар, Навоий ва Бедил китобларини варақлар, Саъдий ва Ҳофиздан ёд ўқир, оғзига асал олган кишидай маза қилиб тамшаниб, гулоб кайфини сургандай роҳатланар, яйрар эди. Чамамда, у буюк ўтмишдошларини дил кўзи билан кўрарди, улар билан суҳбатлашарди, улардан мадад оларди.

Мен ҳам ҳар тонг устозимни эслайман, унинг азамат бўйбастини, чимирилган қошларини, гоҳ очилиб, гоҳ юмилиб тургувчи кенг қовоғини дилим кўзи билан кўраман, гўё у бошимдаги фикримни, юрагимдаги ҳис-туйғуларимни билиб, сезиб тургандай, гоҳ бош чайқаб рад этади, гоҳ бош қимирлатиб маъқуллайди. Мадад оламан мен ундан ҳар тонг қалам тебратганда...

У ўз устозларини ёддан ўқигандек, мен ҳам унинг ўлмас мисраларини ёддан ўқийман:

Яшаш дарбозаси остонасидан
Зарҳал китоб каби очилур олам.
Тириклик кўринидир меҳнат, муҳаббат,
Фурсатдир қилгувчи азиз, мукаррам.
Бебаҳо дамларнинг тирик жони биз,
Ҳар они ўтмишнинг юз йилига тенг.
Барҳаёт Ленининг авлодларимиз,
Ҳар нафас мазмуни фазолардан кенг.

Ота-боболар удуми: устозга ҳурмат туйғуси кўкрагимни тоғдай кўтаради.

6 май, 69 Тошкент.

9 МАЙ — ҒАЛАБА КУНИ ОЛДИДАН

Мумтоз МУҲАМЕДОВ

ҚОР ҚЎЙНИДА ЛОЛА...

Кулранг шинелни ечганимга ҳам йигирма уч йил бўлди. Урушиз солган ажинларни силаб ўтирган эдим, лоп этиб фронтга жўнаганим эсимга тушди: қўй оғзидан чўп олмаган, бировнинг мушугини пишт демаган, милтиқ кўрганy, ўқ товушини эшитмаган, ҳамманинг кўнглини олгану, озор нималигини билмаган бир қалам соҳиби жангоҳга кетди, дейишган эди ўшанда.

Қайдам, шу гапни айтганлар уруш одам танламаслигини билишмасмиди дейман. Тиғи паррон жангу-жадалда сен қалам аҳлими, машиначими, олимми, ёки сартарош, бари бир эмасми!? Эл бошида кўтарилган бало қиличини синдириб, пора-пора қилиб ташлашдан муқаддасроқ иш бормиди ўшанда!

...Душман Сталинград бўсағаларига балоқазодек ёпирилиб, ювиқсиз дарё сувларини булғаб ҳуруж қилаётган бўлсаю қаламкашлар бир четда қўл қовуштириб турса қайси имонга сиғади! Ана шу долзарб вақтда Ўзкомпартия Марказий Комитети биносига тўпланганимиз кечагидай кўз олдимда.

Ўзбекистон Ёзувчилари союзи раиси забардаст шоиримиз Ҳамид Олимжон бошлиқ бир гуруҳ қалам соҳиблари урушга боришни аҳд-паймон қилгандик ўшанда! Муқаддас бу даргоҳга ташриф буюрганлар орасида романнавис Мирзакалон Исмоилий, Николай Звездин, Маъруф Ҳаким, Умаржон Исмоилов, Насрулло Охундий, Наби Юсупов, Юрий Арбат ва яна кимлардир бор эди... Марказий Комитетнинг ўша маҳалдаги биринчи котиби Усмон Юсупов ҳузурида шундай деб қасамёд қилгандик: «Аввалам бор коммунистмиз, иккиламчи Совет граждани,— Танимизда жон боракан, елкама-елка туриб, душманни даф қиламиз, улуғ ғалабага улуш қўшишга тайёрмиз».

У ҳаммамизнинг кўнглимизни овлади. Оқ йўл тиларкан: «Тўғри гап, уруш ҳаммани, жумладан сизларни ҳам жангга чақиряпти, борасизлар», деди.

Аммо фронтга бориш ҳаммамизга насиб бўлмади. Бўлиниб кетдик. Бир қисмимиз мамлакат ичкарисида туриб фронтга ёрдамлашдик. Бир қисмимиз оташ марраларга кетдик. Ким билади, уруш нари-бериси билан бир-икки ойда тугайди деганлар ҳам бўлгандир. Бироқ ундай енгил кўчмади. Уруш ой-кунларни кўрдим демасди,.. ойлар йилларга улашиб кетганди...

Мана, урушдан қайтганимга ҳам салкам чорак аср бўлди. Хотира дафтаримни варақлаб туриб, «қор қўйнида лола...» деган ёзувга кўзим тушди.

«1943 йил. Октябрь инқилобининг 26-йиллиги,.. Урушга тушганимга бир йилдан ошди. Солдатлар муҳитига сингиб кетдим. Кеча ва кундуз уруш олови гирдобида парвонаман. Бир неча кундан бери тупроқ чангаллаб окоп кавлайман. Окоп-жангчининг қўрғони...

...7 НОЯБРЬ. Ҳа, айтгандай, бугун шаҳри-азим, гўзал Тошкентимизда қизғин байрам. Намойишчилар Урда хиёбонлари орқали Анҳор бўйлаб Қизил Майдонга йўл олишаётган бўлса керак. Қаранг, шу гапни ҳали ёзиб улгурмаган эдим, ҳамкасб дўстимиз Ҳамид Олимжондан байрам табриги олдим. Ана раҳбар! Қизиқ-қизиқ гапларни ёзиб кўнглимни сўрабди, байрам билан муборакбод қилибди. Отасига раҳмат!».

Табрикномани дарҳол командирга ўқиб берган эдим, у ҳам хурсанд бўлди, «Тез кунда бизнинг фронтда ҳам ўзгариш юз беради. Бу сен билан бизнинг мамлакат ичкарисидаги дўстларга қилган байрам совғамиз бўлади...» деди. Сўнгра, эртага яна бошқа ерга кўчишимизни айтди.

Шундай қилиб, бўлғуси жангларга тайёрланардик. Урушнинг ҳам турган-битгани-иш. Олдинги маррага чиқиб олиш учун нечалаб траншеялар қазидик. Қор кураб, ер тўла кавладик, енгил-елпи печка ўрнатдик. Аттанг, тузуккина исинмаган ҳам эдикки, ўрмон ичидан йўл очилсин деган буйруқ келди. Топшириқ одатдаги вазифалар қаторига кирмайди. Фронт қўмондони Говоровнинг буйруғи, қатъий ва муҳим деб огоҳлантиришди.

Ҳафталаб кийим-бош ечмай, йўл қуриш билан овора бўлдик. Уруш шароитида йўлсизлик — талафот деман. Қўшинларимиз ҳаракати йўл билан тирик. Йўл эса олис, душман қўлида, биз турган ўрмондан бир неча километр нарида, бепоён дарёдай, кун ботишга қараб чўзилиб кетган эди. Нима қилиш керак? Бу савол жавобсиз қолмади. Уни мен хизмат қиладиган сапёрлар ротаси ечди.

Гитлерчилар ишғолидаги тош йўлга қадар масофани ҳисоблаб чиқдик. Йўл учун мўлжалланган жойни балчиқ ва ботқоқликлардан тозаладик, сизот сувларини зовурга оқиздик. Йўлга ётқизиладиган қарағайларни битта ўнг, битта чап томондан кесиб, очган йўлимизга қулатдик.

О, бу жанговар топшириқни бажарган пайтда кўрган азоб-уқубатларимиз! Табиат нотинч, ҳаво совуқ, увиллаган бўрон кўз очирмасди. Ўлганнинг устига кўмгандек, душман тўплардан ўт ёғдирарди. Ён-беримизга келиб портлаган снарядлар чийиллаганча дарахтларга урилар, оқ яхтак кийган ўрмон бирдан ларзаланиб кетган денгиздек чайқалиб, алла маҳалгача ғалати акс-садо берарди. О, бу ҳам майли, ўрмон маликаси олмахонларнинг безовта бўлганларини айтмайсизми! Яланғоч бутоқлардан дўп-дўп этиб қулашар, қор сийнасида пушти доғлар қолар эди. Йиқила-сурила қаршимизга етиб келганлари эса, ингичка, узун тумшуқларини қорга буркаб, қулоқларини диккайтирганча мадад кутарди.

Мадад йўли битди!

Уни механикалашган қўшинларимиз эгаллади. Фронт келини, «катюша»лардан тортиб, зирҳли транспортерларгача, залворли замбараклардан тортиб, оғир танкларгача,., жанговар сафга тизилди. Тавба, наҳотки шунча Армия ўрмон ичида писиб ётган бўлса.,. Қойил! Гитлерчиларнинг рус ўрмонини ўпқон деганларича бор экан... Кўзларимизга завқ, юрагимизга мадор бағишлади, бу манзара.

— Худо ҳаққи, қўшинларимиз катта йўлга чиқиб олса-бас, тўппа тўғри Берлинга кириб боравéради.

— У йўқ, бу йўқ, онасини учқўрғондан кўрсатамиз дегин!

Суҳбат хаёлимни қитиқлади. Кечаси билан мижжа қоқмаганим йўқ. Айтинг-айтинг қўшинларимизнинг омади бароридан келсин. Ғалаба ёримиз бўлсин. Ажабо, тилагим йўлдошим бўлдими, осмонда кумуш ранг юлдуз тамғали совет самолетлари намоён бўлди. Орадан ҳеч қанча вақт ўтмай, ҳавода қизил ракета яшнади. Механикалашган қўшинлар ўрнидан жилди! Моторлар наъраси ер-кўкни ларзага келтирди. Кўл пулеметлари ўрнатилган мотоциклар катта йўлга чиқди. Танклар душман истеҳкомларини маҳкаблаб олдинги маррага ёпирилди.

Тонг олдидаги бу операция саперларни қанчалик хурсанд қилмасин, қувончимиз узоққа бормади. Теварак атрофда қисилиб қолган фашистлар ўзларини ўнглаб олдилар, Жанг бошланди... Гитлерчилар тўда-тўда бўлиб, қўшинларимизнинг олға силжишини таъминлаётган ротамизга қарши ҳужумга ўтди.

Биз ҳам бўш келмадик. Қаттиқ турдик. Гоҳ гитлерчилар суриб келса, гоҳ бизникилар қувлаб қоларди.

Тўғриси бу жангда жон олиб, жон бердик. Душман ҳужуми шаштимизни қайтаролмади. Тунни тонгга улаб бўлса ҳам жанговар топшириқни бажардик. Ниҳоят мўлжалдаги жойни эгалладик. Менинг взводимга бу жойлар янги, таниш эмас, синчковлик билан разведка олиб борардик. Взводимиз уддалайдиган вазифа мураккаб: дарё қирғоғини душман миналаридан тозалаш.., Олдинги маррани чил-парчин қилиш... қўшинларимизнинг ғарбга силжишини таъминлаш,.. Лекин... ҳаво совуқ, атрофда бўрон ўкирар, қор шамоли паст-баланд жарликлардан совуқ ҳавони бетимизга келтириб урар, суяк-суягимизгача зирқираб кетар эди...

На чора! Бошқа бир ҳодиса, дарё қирғоғига ёндош тепаликда тўхтовсиз тириллаётган пулемёт разведканинг белига тепди. Бизникиларми, ёки қисмларидан ажралиб, оро йўлда қолган немисларми? Пайқаб бўлсам!

Командир тепаликдаги пулемётни аниқлашни мен билан старшина Набижон Аминовга топширди. Буйруқни эшитиб, кўзимиз мошдек очилди! Юрагимиз қасос ҳислари билан тўлиб-тошганди! Кўзимизга чўгдек кўриниб турган паст-баланд жарлар оғушидаги тепаликка йўл олдик.

Йўлнинг ўнг томонида дов-дарахтлар саф тортган. Чап томонида эса, фашистлар мудофаасининг истеҳкомлари жойлашган, тепалик кўзларимизга аллақандай даҳшатли, одамхўрдай туюларди. Бир амаллаб, тепалик ёнбағрига етган эдик, сайраб турган пулемёт бирдан жим бўлиб қолди. Нега? Хаёлимни пармалай бошлади бу савол. Шубҳали бир фикр миямга урилди. Оёқ-қўлим бўшашди, Қошкўз, юзимга ёпишган қор пешанамдан чиққан тер тафтидан эрий бошлади.

Старшина ёнимга ўрмалаб келди. Юрак ютдими, ёхуд пулемётнинг тўхтагани далда бердими, автоматини шайлаб, тепаликка тирмашди, бир пасда кўздан ғойиб бўлди.

Алламаҳалдан кейин у «лейтенант, бу ёққа!» деб ишора қилди, «Ҳозир!» дея бош чайқадиму, юқорига кўтарилдим. Унга яқинлашганим сари старшинанинг овози қулоғимга хазин эшитилди. Ҳаракатларида паришонлик бор эди. Нима гап? Сўраб улгурганимча йўқ эди, бирдан хўнграб юборди.

— Пулемётчи Султон Жўра акан!—деди.

— Султон Жўра!

— Ҳа, ҳў-ў, шоир боридику!

— Ё раб! Наҳотки! Қани? Қаерда у?

Старшина чўнтагидан пулемёт ўқи гилзасини олди, ичига жойлаштирилган хатни қўлимга узатди.

— Мана, ўқинг.

«Мабодо... ҳалок бўлсам адресим «Суворовчи» номли фронт газетасига топширилсин. Ўйлайманки, улар воқеани Тошкент, 1 Май кўчаси 20, Ўзбекистон Ёзувчилар Союзига маълум қилишар, Бундан Андижон шаҳрида яшовчи оилам, бола-чақаларим ҳам хабар топар деб... Султон Жўра».

Старшина ўзини тутиб олгач, тепалик ёнбағридаги ўрмонга назар ташлади. Қўлимдан ушлаб, ўша томонга бошлади. Не кўзларим билан кўрайки, пулемёт олдида икки паҳлавон чўзилиб ётарди. Биринчи пулемётчини танийолмадик. Рус солдати.,. Афтидан, Султон Жўрадан олдин ҳалок бўлган. Шоирнинг панжаларида қон эндигина совумоқда эди, Ер тишлаб ётган дўстимнинг шинели устида қон билан ёзилган тўрт сатр шеър қотиб қолган эди.

Қор қўйнида лола...
Сўлиб ётса майлими!?
Қилмай фиғону нола,
Ўлиб ётса майлими!

Мана, қалам аҳлари яратган тарих!

Саҳар булбулининг қор босган солдат шинели устида қолган қўлини аста ёнига тушириб қўйдим, Эвоҳ, бу қўл энди шеър битолмасди.

Тошкент, 1969 й.

БИР ЙИЛДА ИККИ МАЖБУРИЯТ

АНДИЖОН, 6 май. (ЎзТАГ). «Жанубий Оламушук» кони коллективи май ойининг дастлабки кунларида катта ютуққа эришди. Коллектив суюқ ёқилғини пландан ташқари ишлаб чиқариш юзасидан олган йиллик мажбуриятини бажарди. «Жанубий Оламушук» кони коллективи планга қўшимча равишда 1400 тонна «қора олтин» ишлаб чиқарди.

Коллектив пландан ташқари ёқилғи қазиб чиқариш юзасидан яна битта мажбуриятни бажаришга қарор қилди.

МЕХАНИЗАТОРЛАР ИХТИРОСИ

ФАРҒОНА, 6 май. (ЎзТАГ). Қўқон мотор-ремонт заводи вагон юк бўшатгичларнинг дастлабки партиясини тайёрлади. Бу механизм «Узсельхозтехника» Охунбобоев районлараро улгуржи савдо базаси новаторлари томонидан яратилган бўлиб, фойдаланиш осон, иш унуми жуда баракалидир. Шу механизмнинг ёрдами билан олтмиш тонналик вагондаги минерал ўғит ёки цементни бир ишчи икки соат мобайнида бўшата олади.

РАСМИЙ АХБОРОТ

РЕСПУБЛИКА КОММУНАЛ ХЎЖАЛИК МИНИСТРЛИГИДА

ГАЗ ТАЪМИНОТИДАГИ ЯНГИЛИК

Министрликнинг навбатдаги коллегия йиғилишида аҳолининг газга бўлган эҳтиёжини янада тўлароқ қондириш масаласи муҳокама қилинди. «Ташгаз» трести ихтиёрида ер ости газ қувурлари ва газ тақсимлаш пункти ташкил этилиб, район эксплуатация хизмати идораси ташқи газ тармоқлари ва газ тақсимлаш пункти хизматидан озод қилинди. Энди газ билан таъминлаш, газ асбобларига профилактик қаров, ремонт қилиш масаласи бевосита район эксплуатация хизмати зиммасида бўлади.

ИСЛОҲОТ ШАРОФАТИ

«Ўзбекгаз» бошқармасига қарашли Чирчиқ шаҳридаги 9-трест планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системаси бўйича самарали иш олиб бормоқда. Трест ўтган давр ичида қўлга киритган ютуқларга қандай эришди? Дастлаб, янги системага ўтиш бўйича кенг миқёсда тайёргарлик ишлари олиб борилди. Тайёргарлик ишлари нималардан иборат бўлди? Трест хўжалик фаолияти чуқур анализ қилинди, хўжалик фондини вужудга келтириш учун ишлаб чиқариш резервлари аниқланди ва бутун коллектив трест планини муваффақиятли бажарилишига жалб қилинди. Планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтмасдан олдинги йиллардаги ишлар анализи шуни кўрсатдики, трест барқарор хўжалик кўрсаткичларига эга, давлат планини муваффақиятли бажариб келди, қўйилган вазифаларни аъло даражада бажара оладиган инженер-техник ходимларга эга.

Трест олдин бир йилда 6480,4 минг сўм даромад кўрган бўлса, янги иқтисодий системага ўтгандан кейин бу кўрсаткич 7261,6 минг сўмни ташкил қилди. Ўртача иш ҳақи 9,7 процент ошди

Янги иқтисодий реформада рағбатлантириш фондини вужудга келтиришга катта эътибор берилди. Трест рағбатлантириш фондини министрлик тасдиқлаган вақтинчалик норматив бўйича белгилади. 1968 йилда трест рағбатлантириш фондига 97,1 минг сўм ажратилди. Ишлаб чиқариш топшириқларини бажаришда алоҳида кўрсаткичларга эришган инженер-техник ходимлар, ишчилар ва социалистик мусобақа ғолиблари мукофотланди. Трест янги иқтисодий системага ўтгандан буён ҳаммаси бўлиб 84 минг сўм пул мукофоти тақсимланди. Бу иш ҳақи фондининг 22,8 процентини ташкил қилади.

Агар трест янги иқтисодий системага ўтиш вақтида қўшимча 80 минг сўм фойда бериш мажбуриятини олган бўлса, амалда 1968 йили бу кўрсаткич 101 минг сўмни ташкил қилди. Чирчиқ шаҳридаги 9-трест қўлга киритган ютуқларни ўрганиш ва иш тажрибасини республикамиздаги бошқа газ хўжаликларида ижодий қўллаш катта аҳамиятга эгадир. Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги 1969 йилда бир неча коммунал хўжалик корхоналарини планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтказишга тайёрламоқда.

ТАРАДДУД

Бу йил қиш одатдагидан қаттиқ келди. Бу ҳол уй-жой биноларини иситиш ва аҳолини иссиқ сув билан таъминлашда қийинчиликлар туғдирди. Министрликнинг коллегия йиғилишида «Теплохолодоснабжение» ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Қозонхоналар бирлашмаси дирекцияларининг бу йилги мавсумдаги камчиликлари кўрсатиб ўтилди. Шу муносабат билан қозонхоналар ва иссиқлик тармоқларининг капитал ремонти, асбоб-ускуналарини ёзги консервацияга тайёрлаш бўйича тадбирлар белгиланди

Капитал ремонт қилинадиган қозонхоналар лойиҳа-смета ҳужжатлари ва зарур материал, асбоб-ускуналар билан етарлича таъминланиши келгуси қишни ташвишсиз ўтказишга имкон беради.

ҲАВАСКОРЛИК ФИЛЬМЛАРИ КОНКУРСИ

Ўзбекистон касаба союзлари совети билан кинематографчилар союзи В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишлаб ҳаваскорлик фильмлари республика конкурсини эълон қилди. Ҳаваскор киностудиялар шу тарихий санага бағишлаб меҳнат қаҳрамонлиги, ишчи ёшларни тарбиялаш, коммунистик одоб, ахлоқ тўғрисида қисқа метражли ленталар яратадилар. Планда янги техникани ўзлаштириш, ишлаб чиқариш новаторлари эришган муваффақиятлар, меҳнатни илмий асосда ташкил этишнинг самарадорлиги тўғрисидаги кинохикоялар бор. Ҳаваскорлар кинокамера билан спорт майдончаларида ва туристларнинг походларида, стадионларда ва пляжларда бўладилар.

Ҳозир республикада юздан зиёдроқ ҳаваскорлик киностудияси бор. Конкурснинг асосий шартларидан бири ҳаваскорлик санъатининг шу оммавий турини янада ривожлантиришни, студияларни кўпайтиришни кўзда тутади.

Конкурс «касаба союзлари — коммунизм мактаби» деган шиор остида ўтказилади. Конкурсни шу йил сентябрда якунлаш мўлжалланади. Ҳаваскорлар конкурснинг якунловчи босқичида профессионал кинооператорлар, режиссёрлар, актёрлар, телевидение ходимлари билан учрашадилар. Бутуниттифоқ кўригига энг яхши ҳаваскорлик фильмларини танлаб олиш учун ижодий муҳокамада қатнашадилар. (ЎзТАГ).

● ГДР озодлик кунини байрам қилмоқда

● Исроил ўз иғвогарлигини тўхтатмаётир

● НАТО ҳарбий машқларни кучайтирмоқда

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

НЕМИС МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ УЛУҒ БАЙРАМИ

8 МАЙ — ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ОЗОДЛИК КУНИ

Худди биринчи май арафасида менга Берлин ва Лейпцигда Ленин номи билан боғланган жойларни зиёрат қилишга тўғри келди. Владимир Ильич қадами теккан жойларни зиёрат қилиш тарихий воқеаларни эсга туширишгагина ёрдам бериб қолмасдан, шу билан бирга Германия тарихидаги биринчи ишчи-деҳқон давлатининг нақадар замонавий эканлигини, ундаги социалистик янгиликларни тушуниб олишга ҳам ёрдам беради.

Улуғ кишининг номи билан боғланган нарсаларнинг ҳаммасини республика меҳнаткашлари нақадар меҳр-муҳаббат билан авайлаб сақлаётганликларига, улар улуғ Ленин таълимотини амалга оширмоқ учун нақадар кўп ишларни қилганликларига ва қилаётганликларига қойил қоласан киши. Ленин номи—марксчи-ленинчи партия раҳбарлигида ривожланган ижтимоий социалистик система қураётган миллион-миллион кишиларнинг қалбида сақланмоқда ва қилаётган ишларида мужассамланмоқда.

8-май куни, гитлерчилар Германиясини Совет Армияси тор-мор келтирган ва уни фашизмдан озод қилган куннинг 24 йиллиги Германия Демократик Республикасида бутун жамиятнинг сиёсий активлиги айниқса юксалган вазиятда нишонланади. Бу сиёсий активлик Германия Демократик Республикаси тузилган куннинг 20 йиллигини ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик кўрилаётганлиги сабабли айниқса юксак даражага кўтарилди.

Яқинда Республика жамоатчилиги Германия Демократик Республикасининг янги социалистик конституцияси қабул қилинган куннинг 1 йиллигини нишонлади. Бу конституцияда ўз тақдирини ўз қўлига олган эркин халқнинг жуда катта ишлар қилганлиги қонуний тартибда мустаҳкамланди. Янги асосий қонун олға томон борилаётган йўлда, социалистик жамиятни янада ривожлантириш ва такомиллаштириш борасида халқ бажараётган катта ишда тўғри компас бўлиб қолди.

Германия Демократик Республикаси озодлик кунининг 24 йиллигини сиёсий ва иқтисодий жиҳатдан мустаҳкам ва стабил давлат бўлиб, халқ хўжалигининг кўпгина соҳаларида жаҳон стандартлари даражасига кўтарилган мамлакат бўлиб, халқаро майдонда обрўйи тўхтовсиз ўсиб ва мустаҳкамланиб бораётган мамлакат бўлиб кутиб олади.

Республика вужудга келгандан бери миллий даромад кўпайиб, 1950 йилдаги 21 миллиард маркадан бу йил 100 миллиард маркага етди. Шу вақт ичида саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми 4,7 баравар кўпайди. Ташқи савдо обороти қарийб 8,5 баравар ошди. Германия Демократик Республикаси жаҳоннинг саноати ривожланган ўн мамлакатидан бири бўлиб қолди. У социалистик негизда қайта қурилаётган қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида ҳам етакчи ўринни олди. Германия Демократик Республикаси қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши интенсивлашган давлат бўлиб қолди. Дон экинларининг ҳосилдорлиги ва чорвачилик маҳсулотларини етиштириш жиҳатларидан у жаҳоннинг кўпгина мамлакатлари билан беллаша олади.

Халқ ҳокимияти маориф ва соғлиқни сақлашни, социал таъминотни ривожлантириш ва меҳнаткашларнинг турмуш даражасини ошириш соҳасида кўп ишлар қилди ва қилмоқда.

Германия Демократик Республикасининг 20 йиллиги шарафига ўтказилаётган ва миллионлаб кишиларни ўзига тортган социалистик мусобақа халқ бахт-саодати йўлида қилинаётган меҳнатда янгидан-янги муваффақиятлар келтирмоқда. Меҳнат унумдорлиги шу йилнинг биринчи кварталида 1968 йилнинг биринчи кварталидагига нисбатан 8,5 процент кўтарилди. Саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми эса 8 процент кўпайди. Қишлоқ хўжалигида гўшт ва сут етиштиришнинг квартал планлари бажарилди.

Давлатни бошқариш, уни ҳар томонлама мустаҳкамлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш бутун халқнинг жонажон иши бўлиб қолди. Миллион-миллион меҳнаткашларнинг истак ва орзулари, уларнинг бой билимлари ва тажрибалари партия ва ҳукумат қарорларида ўз ифодасини топмоқда. Шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларидан 200 минг киши халқ палатасига ва маҳаллий ҳокимият органларига депутат бўлиб сайланган. Ишчилар, деҳқонлар ва зиёлилардан 700 мингга яқин киши саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналарига раҳбарлик қилишда актив қатнашмоқда.

Германиянинг ишчи-деҳқон давлати Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликнинг бошқа мамлакатлари билан бир сафда туриб, социализм, коммунизм ва тинчлик учун, империализмнинг қирдикорларига қарши курашда ишончли ва мустаҳкам сафдош бўлиб қатнашмоқда. Ғарбий Германия милитаристлари ва янги нацистларининг қутуриб қилаётган ҳамлаларини даф қилиб турган Германия Демократик Республикаси социалистик лагернинг ғарбий чегараларидаги мустаҳкам қалъадир.

М. НИКИТОЧКИН,
ТАСС мухбири.
Берлин.

24 ЛАР КОМИТЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

БРАЗЗАВИЛЬ, 6 май. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мустамлака мамлакатлари ва халқларига мустақиллик берилиши тўғрисидаги декларацияни амалга оширувчи махсус комитети «24 лар комитети» Конго (Киншаса)да ўз ишини бошлади. Киншасадан олинган хабарларга кўра, Конго (Киншаса) ташқи ишлар давлат министри Жюстен Бомбоко 24 лар комитетининг сайёр сессиясини очиб, мустамлакачилик умумий тинчлик ишига катта хавф солаётганлигини уқтириб ўтди. У Африкадаги Португалия мустамлакалари, Жанубий Африка Республикаси ва Родезиянинг мустамлака ва ирқчилик режимларидан озод бўлиш учун курашаётган халқлари билан бирдамлик изҳор қилди.

24 лар комитетининг сайёр сессиясига 21 мамлакат, шу жумладан, Совет Иттифоқи, Польша, Болгария, Ҳиндистон, Ироқ, Танзания, Мали, Сьерра, Леоне ва бошқа мамлакатлардан вакиллар келди. Киншасадаги иш тугаганидан сўнг 24 лар комитетининг вакиллари Лусака (Замбия), сўнгра Доруссалом (Танзания)га йўл олиб, бу ерларда Африкадаги Португалия мустамлакаларининг аҳволини кўриб чиқишни давом эттирадилар.

ЯНА ИҒВОГАРЛИК

АММОН, 6 май. (ТАСС). Исроил ҳарбийлари қўшни араб мамлакатлари билан ўт очишни тўхтатиш чизиғида иғвогарлик ҳаракатларини бир кун ҳам тўхтатганлари йўқ.

Иордания қуролли кучлари қўмондонлиги вакилининг хабар беришича, кеча маҳаллий вақт билан соат 13 дан 50 минут ўтганда Исроил қўшинлари Алленба кўприги районида Иордания қўшинлари позициясига қараб миномёт, тўп ва танклардан ўт очдилар.

Шундан кейин исроилликлар Иордания дарёси водийсининг марказий қисмидаги Қурайма қишлоғини ва Иордан дарёси водийсининг жанубий қисмидаги Мансабба қишлоғини оғир тўплардан ўққа тутдилар. Иордания қўшинлари жавоб ўти очди. Соат 17 гача тез-тез давом этиб турган отишмалар вақтида Исроил артиллерия батареяси йўқ қилинди. Иордания қўшинлари талафот кўрмадилар.

ҚОҲИРА, 6 май. (ТАСС). Сувайш каналининг шарқий соҳилини оккупация қилиб турган Исроил қўшинлари канал бўйидан туриб яна ўт очдилар. МЕН агентлигининг хабар беришича, отишма маҳаллий вақт билан соат 11 дан 45 минут ўтганда бошланди ва Ал-Балла, Ал-Кантара ва Ал-Тинь районларида давом этди.

ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Автомеханика ўқув юртининг талабалари Ғарбий Берлиннинг Веддинг районида намойиш уюштирдилар. Улар ўз меҳнатларининг аёвсиз эксплуатация қилинишига қарши чиқиб, мутахассисликлари бўйича ўқитиш сифатини яхшилашни талаб қилмоқдалар. АДН—ТАСС телефотоси.

Австралиянинг туб аҳолиси ҳали-ҳамон ачинарли аҳволда қолиб келмоқда. Улар ёввойиларча кўчиб юриб, тўғри келган ерда бошпанасиз кун кечирмоқдалар. Аборигенлар орасида мохов, шиллиқ, ичбуруғи каби кўпгина мамлакатларда деярли унутиб юборилган касалликлар даҳшатли қирғин солмоқда. Суратда: Австралиянинг аборигенлар оиласидан бирининг «ҳовлиси».
Англиянинг «Дейли миррор» газетасидан олинган сурат.
ТАСС фотохроникаси.

НАТОНИНГ ШИМОЛИЙ АТЛАНТИКАДАГИ МАНЕВРЛАРИ

ЛОНДОН, 6 май. (ТАСС). Шимолий Атлантика районида НАТО қатнашчиси бўлган беш мамлакатнинг навбатдаги ҳарбий денгиз манёврлари давом этмоқда, деб хабар беради Англия Мудофаа министрлиги.

Хабарда, жумладан манёврларда АҚШ, Англия, Канада, Голландия ва Норвегия кемалари ҳамда самолётлари қатнашаётганлиги айтилган. Ўтказилаётган машқлардан мақсад — кемаларга қарши мудофаа соҳасидаги биргаликда ҳаракатларни ишлаб чиқишдан ва машқда қатнашаётган кучларнинг тайёргарлигини текширишдан иборат.

Маҳаллий кузатувчилар шу йил август ойида ана шу ҳарбий блокнинг шартнома муддати тугаши яқинлашган сари НАТО ҳарбий тайёргарлигини жадаллаштираётганлигини таъкидламоқдалар.

НАТО блокига аъзо бўлган бир қанча мамлакатларда, жумладан Норвегия, Туркия, Исландия, Дания, Голландия ва Бельгияда Шимолий Атлантика шартномаси ташкилотидан чиқиб кетиш майллари борлиги сезилиб турибди. Англиянинг тараққийпарвар жамоатчилиги ҳам шундай талаблар билан майдонга чиқмоқда.

ҲАР ТЎҒРИДА

ЎҒРИ ПИТОН

Ганадаги Адидоме чорвачилик фермасининг деҳқонлари иккита сигирнинг йўқолганини пайқаб қолишди. Йўқолган молларни излаб юрганлар тез орада сигирнинг биттасини ўлик ҳолда топиб олишди. Ундаги белгилар сигирни питон (баҳайбат бўғма илон) ўлдирганини кўрсатиб турарди. Излашда давом этган деҳқонлар бир кўлда ўн метрлик питонни кўриб қолишди. Унинг ниҳоятда шишиб кетган қорни жуда ҳам даҳшатли кўринарди. Питонни ўлдиргач, қорнини ёришиб ундан бутунлигича ютиб юборилган иккинчи сигирни ҳам топиб олишди.

БАҲАЙБАТ ТИМСОҲ

Ботсвананинг шимолидаги Мон ботқоқлигида баҳайбат бир тимсоҳни ўлдиришди. Унинг узунлиги олти метр, оғирлиги эса бир тоннача келади. Ўлдирилган йиртқичнинг қорнидан маймун, зебра, иккита эчки ва аёл кишининг қолдиқлари чиқди. Бунақанги баҳайбат тимсоҳ 1955 йилда Угандада ҳам ўлдирилган эди.

Бу «Мон аждарҳоси»ни донгдор овчи Бобби Вилмот қўлга туширди. 50 яшар мерганнинг ҳисобида овланган тимсоҳлар сони мингдан ошиб кетди.

«Азия и Африка сегодня» журналидан.

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи Ўзбекистоннинг баъзи районларида ҳаво ўзгариб туради. Қисқа муддатли ёмғир ёғиши [illegible] бўлиши кутилади. Жануби-шарқдан [illegible] районларда 10-15 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат шимол томонларда [illegible] ластларда эса 19-28, жанубда 35 даража атрофида бўлади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб туради. Қисқа муддатли ёмғир ёғиши мумкин. Кечаси 13-15, кундузи 25-27 даража иссиқ бўлади.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

НАВБАТ ИНДОНЕЗИЯГА

ХАЛҚАРО ТЕМАДА

Ғарбий Германиянинг «Лютфганза» самолёти Жакартага қўнди. Ундан Гитлер нусха мўйловли, мункиллаб қолган бир чол тушди. Ҳозир бўлганлар жуда эҳтиёткорлик билан унинг қўлтиғидан олиб қора «Мерседес»га ўтқазишди.

Шундай қилиб Индонезияга Ғарбий Германиянинг энг йирик банкларидан бири «Дойче банк» кузатув кенгашининг раиси Герман Абс ташриф буюрди. Унинг исми ёқ кимлигини айтиб турибди: ГФРдаги энг бадавлат киши, ҳарбий жиноятчи, ўз вақтида Гитлерни пул билан таъминлаб турган корчалон — Герман Абс.

Герман Абсни кўпдан бери ГФР монополияларининг норасмий элчиси деб аташади. Урушдан кейинги йилларда у Рейн-Рур корчалонларининг турли мамлакатларга тузоқ қўйишлари учун озмунча жон куйдирмади. У жанубий Африка ирқчилари ва Исроил босқинчилари билан жуда қадрдон. Португалиянинг энг олий ордени ҳам Салазар мустамлакачилигини ёқлагани учун Герман Абсга берилган.

Энди навбат Индонезияга келди. Ғарбий Германия банкири бу ерда президент Сухарто, ташқи ишлар министри Малик ва шунингдек бошқа министрлар билан учрашди. Умуман олганда Абс ўзининг Индонезияга ташрифидан асосий мақсадини кўпчиликка билдириш ниятида эмас. Бироқ, баъзан гапиришга ҳам тўғри келади. Шунда ўз нутқида қисқагина қилиб: «Мени бу ерга мамлакатимдаги Индонезияга бўлган қизиқишнинг ўсиши олиб келди» — дейди у.

Хўш, «ўсиб бораётган қизиқиш» нимадан иборат экан? Маълумки, 1965 йилда ҳокимият тепасига келган янги ҳукумат, Индонезияга ғарб капиталининг кириб келиши учун қулай шароитлар яратиб берди. 1967 йилнинг январидаёқ Индонезияда чет эл капиталидан фойдаланиш ҳақидаги қонун кучга кирган эди. Эндиликда чет эл капитали экономиканинг ҳар қандай соҳасида қўлланилади. Бу қонун, шунингдек, капитал қўювчи, чет эл корчалонларига қатор имтиёзлар ҳам берди, уларни беш йилгача солиқ тўлашдан қутқарди. Албатта, бунақа тадбирлар империалистик монополиялар, айниқса, ГФР концернлари томонидан қувонч билан қарши олинди. Индонезияга оқиб келаётган чет эл капиталининг кети узилмаётир. Бу ерга келаётган мухтор элчиларнинг эса саноғига ҳам етиш қийин бўлиб қолди.

Ҳозирги кунда Индонезия сотиб олаётган бутун молларнинг 15 процентини Бонн етказиб бермоқда. Ғарбий Германия экспорти бу ерда Япония ва АҚШдан кейин учинчи ўринда туради. Рейн корчалонларининг бунчалик «тиқилинч» қилишлари нимага олиб боради? Шубҳасиз, уларнинг бойишига ва Индонезиянинг Ғарбий Германияга қарам бўлиб қолишига. Америка матбуотида келтирилган аниқ маълумотларга қараганда Индонезиянинг ташқи давлатлардан қарзи уч миллиард долларга етган. Ғарб мамлакатлари, жумладан АҚШ, ГФР, Япония, Нидерландия ва бошқалар Жакартани ўзларига кўпроқ қарам қилишга уриниб «қарз берувчилар клуби»ни тузишди. Улар эски қарзларни тўлашни орқага суриб, Индонезияни баттар қарзга ботирмоқдалар.

Шу йилнинг бошларида Ғарбий Германия иқтисодий ҳамкорлик масалалари бўйича министр ўринбосари Херин Жакартага келган эди. У суҳбатларнинг бирида, ГФР бултур Индонезияга 25 миллион доллар заём берди, деди мақтаниб, шунинг ўзиёқ Индонезияга ғарб мамлакатлари ичида энг кўп ёрдам бераётганимизни кўрсатиб турибди...

Абс эса бу ерга келиши биланоқ Индонезиянинг нефтга бой районларини бориб кўришга шошилди. Ҳозирги кунда ўн икки хорижий компаниялар мамлакатнинг бой нефть конларини ўзлаштириш билан шуғулланмоқдалар. Абс қарз бериш ваъдаси билан Индонезия нефтини Ғарбий Германия концернлари фойдасига ўтказмоқда, деб ёзмоқда ГФР газеталари.

«Мени фақат иқтисодгина эмас, сиёсат ҳам қизиқтиради» демоқда очиқдан-очиқ Абс. Ҳа, Америка ва Ғарбий Германия империалистлари, шунингдек уларнинг Амстердам, Токио ва Лондондек иттифоқчилари ҳам Индонезиядан ўзларининг иқтисодий ва сиёсий мақсадларида фойдаланиш учун ҳеч нарсадан қайтмаяптилар. Бу мақсадларнинг Индонезия халқи манфаатларига зид эканлиги билан эса ҳеч кимнинг иши ҳам йўқ.

А. ГУРКОВ,
(АПН).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25—Ўзбек халқ куйлари. 9.30 —Романслар. 10.10—«Қутлуғ марралар» (русча). 10.30 — Халқ талантлари концерти. 11.15—«Жасорат». 11.30—В. Мейен. Ўзбек халқ темаларидаги сюита. 12.45 — «Днепрдаги қаҳрамонлик» (очерк, русча). 13.30 — «Бугун сиз билан Нина Пантелеева ва Виктор Вуячич» (русча). 15.15 — «Заррин саҳифалар». 16.10 — СССР санъат усталарининг концерти. 16.50 — «Правда» газетасининг обзори. 17.00 — Симфоник куйлар. 18.00 —«Беш йиллик кишилари». 18.10 —С. Калонов қўшиқлари. 19.20— Татар куйлари. 20.00 — «Ёшлик» программаси. 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — Оммабоп куйлар. 21.40—«Хўжаликнинг жаҳон социалистик системаси». 22.20—Енгил куйлар. 22.40 — Ж. Шариповнинг «Хоразм» номли иккинчи китобидан парча. 23.15 — Дам олиш концерти.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.35 — Телеянгиликлар.

Ўзбек тилида: 18.50 — «Ишчи номи мағрур янграйди» (Телепрограмма). 19.25—Телеянгиликлар. 19.40 — «Эльбада учрашув» (Бадиий фильм, рус тилида). 21.15 —Ғ. Ғулом адабий портрети.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

22.30 — Футбол бўйича СССР биринчилиги. ЦСКА — «ДИНАМО» (Москва).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

22.30 — ЖАНГЧИЛАРНИНГ ТАЛАБЛАРИГА МУВОФИҚ КОНЦЕРТ.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 20.00 — «Ҳарбий музика оркестри» (Кинофильм). 20.20 — «Сизнинг кўчангизда» (Илмий-оммабоп фильм). 20.30 — «Қўшиқ—ҳамроҳ» (Концерт). 21.30 —«Волгадаги буюк жанг» (Ҳужжатли фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 8/V да Пиковая дама. 9/V да Катта концерт (кундуз ва кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/V да Парвона, 9/V да Уғирланган умр (кундуз ва кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/V да Икки билагузук, 9/V да Байрам концерти (кундузи). Фарғона тонг отгунча (кечқурун).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/V да 18 ёшлигим.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Узоқ Ғарбда — САНЪАТ САРОЙИ. «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Қасос (1-2 сериялар)—НАВОИЙ номли. «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Чегарада ўтган тун — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ». «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қўлга тушмас қасоскорларнинг янги саргузаштлари — «ЎЗБЕКИСТОН». «МОСКВА». «ДРУЖБА». «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8 ярим ва 10 да бошланади)

Ака-ука Карамазовлар — НАВОИЙ номли.

Қасос (1-2 сериялар) — «ФЕСТИВАЛЬ».

Хонимлар ҳаётидан лавҳалар— «ХИВА».

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
9-10 МАЙДА
ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ ХАЛҚ РАҚС «БАҲОР» АНСАМБЛИНИНГ

КАТТА КОНЦЕРТИ

(Янги программа)

Қатнашадилар: СССР халқ артисти МУКАРРАМА ТУРҒУНБОЕВА, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Раъно НИЗОМОВА, Тамара ЮНУСОВА, Равшан ШАРИПОВА, Дилбар КАРИМОВА, Эркиной РАСУЛХЎЖАЕВА, Неля БАШИРОВА, Валентина РОМАНОВА, Рабим ҲАМДАМОВ, Қаҳрамон ДАДАЕВ,

Бахтиёр ЙЎЛДОШЕВ (халқ ашулалари)

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ 1969 йилда қуйидаги ихтисослар бўйича

АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ишлаб чиқаришдан ажралган ва ажралмаган ҳолда: тўқимачилик хом ашёларини дастлабки ишлаш (пахта, ипак) тўқимачилик материалларининг механик технологияси (пахта йигириш, ипак технологияси, тўқимачилик), тўқимачилик материалшунослиги;

ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда: машинасозлик ва машина деталлари, юқори молекуляр бирикмалар химияси, химиявий толалар технологияси;

ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда: толали материаллар химия технологияси, енгил саноат корхоналарининг иқтисоди, ташкил этилиши ва планлаштириш.

Аризалар 15 сентябргача қабул қилинади, имтиҳонлар 1 октябрдан 15 октябргача ўтказилади.

Ариза ва ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент, ГСП, 2-Выборгская кўчаси, 5-уй, аспирантура бўлими, справкаларни 5-03-26, 5-92-38 телефонлар орқали олиш мумкин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАОРИФ МИНИСТРЛИГИ ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ 1969 йил учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда: педагогика назарияси, психология, олигофренопедагогика, химия, физика, чизмачилик ва математика;

ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда: педагогика назарияси, Қорақалпоқ адабиёти, ўзбек мактабларида рус тили, бошланғич таълим.

Қабул қилинувчилар танлаган мутахассислиги бўйича икки йил ва ундан ортиқ иш стажига эга бўлиши керак.

Танланган мутахассислик бўйича реферат топшириш шарт.

Кириш имтиҳонлари 1 сентябрдан бошланади.

Аризалар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент-61, Т. Шевченко кўчаси, 20-уй.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
9 май кундуз соат 5 да СССР биринчилиги учун «А» классининг «КАЙРАТ» (Олмаота)—«ПАХТАКОР» командалари ўртасида

ФУТБОЛ

8 май кеч соат 7 да дублёрлар ўйнайди.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
9 май эрталаб соат 10 да Мотобол (мотоциклда футбол ўйини) бўйича СССР биринчилиги учун «ОМИЧ» (Омск) — «АВТОМОБИЛИСТ» (Тошкент) командалари ўртасида

МОТОБОЛ

Учрашув стадионнинг запас майдонида ўтказилади.

«ТАШОБЛМЕЛИОВОДСТРОЙ» ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

бошқарувчи ўринбосарлари: механизация бўйича, иқтисодий масалалар бўйича; бошлиқлар: техник бўлимга, меҳнат ва меҳнат ҳақи бўлимига, қурилиш лабораторияларига: БРИЗ бўйича техник бўлимга катта инженер, инженерлар: техника бўлимига, меҳнат ва меҳнат ҳақи бўлимига, лойиҳа-смета группаларига, қурилиш лабораториясига: катта иқтисодчи, катта инженерлар: механизмларни эксплуатация қилиш бўйича, лойиҳа-сметаси бўйича

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Ўрта Чирчиқ райони, Бектемир қишлоғи, Экскаватор кўчаси, 51 уй (102 автобуснинг «9 автобаза» бекати).

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги Ўзбекистон колхозчилик ҳаракатининг ветерани Фарғона области Риштон районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор

Мамадали ТОПИБОЛДИЕВнинг

фожиона вафот этганлигини маълум қилади ва марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331216. Халқаро ҳаёт — 337804. Коммунистик тарбия — 331455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 337221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553. Иллюстрация—334524, Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон —46—85, Бухоро 43—141, Қарши 22—82, Наманган 21—88, Нукус 49—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

№ Б. — 107. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 02987.